

11
FEBRUAR 1981

LANDS- MØTE- VEDTAK

1.MAI -81
STORTINGSVALGET -81

LEDER:

I dette nummeret av Tjen Folket presenterer vi et utførlig referat fra landsmøtet. Vi oppfordrer leserne til å studere dokumentene for å få en allsidig forståelse av hva landsmøtet har vedtatt.

NOE HELT NYTT

Den måten vi presenterer landsmøtedokumentene på er noe helt nytt i partiets historie. Det vi legger fram er faktisk et nokså detaljert *referat* fra landsmøtets forhandlinger. Referatet følger landsmøteprotokollen og det er bare tatt de nødvendige sikkerhetsmessige hensyn i forhold til originalprotokollen. Uvesentlige detaljer, som ikke har noen interesse for leseren er også holdt utenfor. Derimot er alle viktige politiske spørsmål referert, og avstemninger gjengitt. Det betyr at dette referatet både viser hvilke forslag som blei vedtatt og hvilke forslag som blei nedstemt. Leseren får dermed vite, ikke bare hva flertallet mente, men også hva mindretallet mente i saker der det ikke var enstemmighet.

Grunnen til at vi gjør det på denne måten er den diskusjonen vi har hatt om behovet for større åpenhet og mer informasjon slik at det enkelte medlem skal få bedre grunnlag til å gjøre seg opp sin egen mening.

SAKSBEHANDLINGA PÅ LANDSMØTET

Som kjent har landsmøtet gått i to etapper. Først blei det holdt distriktstise konferanser som behandla de viktigste spørsmåla på landsmøtets dagsorden og valgte delegater til sjølve landsmøtet.

Før landsmøtet fikk alle delegatene tilsendt vedtaka fra samtlige distriktskonferanser, slik at de skulle kunne sette seg inn i forslag fra andre deler av landet. På landsmøtet fantes det ei samling med samtlige innsendte forslag fra avdelinger, enkeltpersoner og distriktsstyrer. Denne dokumentksamlinga sto til delegatenes disposisjon, slik at de kunne ta fram forslag som f.eks. var stilt fra deres eget distrikt og legge dem fram til votering på landsmøtet.

Dessuten hadde en forberedende redaksjonskomite gjennomgått mer enn 300 forslag til prinsipp-programmet og lagd innstilling til samtlige. Denne innstillinga blei trykt og delt ut til delegatene. Dermed fikk alle klar beskjed om hvilke forslag som redaksjonskomiteen ville inarbeide og hvilke den ville forkaste, slik at de eventuelt kunne stille motforslag der de var uenige i innstillinga.

Ved valg av redaksjonskomite og valgkomite blei det lagt særlig vekt på at komiteene skulle være representativt sammensatt, slik at de gjenspeilte de viktigste uenighetene på landsmøtet. Dette er nok en viktig årsak til at landsmøtet kunne velge disse komiteene enstemmig.

Redaksjonskomiteen jobba etter prinsippet om å lage sin egen innstilling på grunnlag av innsendte forslag. Den gjorde det fra begynnelsen klart at dersom kamerater ikke så sine oppfatninger ivaretatt i redaksjonskomiteens forslag, så måtte de sjøl sørge for å stille motforslag. Dette blei også gjort på en rekke punkter, som det vil gå fram av referatet.

Redaksjonskomiteens innstilling var enstemmig på de aller fleste punkter. Det betyr at på mange punkter der medlemmene av redaksjonskomiteen ikke var enige på forhånd, klarte den å diskutere seg fram til enighet, ikke minst ved hjelp av alle de gode forslaga som delegatene kom med underveis.

Valgkomiteen var sammensatt på samme måte og jobba etter de samme prinsippene. På de aller

fleste punkter var valgkomiteen enstemmig og alle emdlemmene av den var enige om at en hadde kommet fram til et godt forslag til ny SK.

På landsmøtet var det gruppediskusjoner om to emner, nemlig SKs beretning og valg av ny SK.

Det blei ellers nedsatt en redaksjonskomite for å gjennomføre en grundigere kontroll av regnskaper og bilag enn det var mulig for landsmøtet i plenum å foreta. Etter dette arbeidet lagde komiteen utkast til den uttalelsen om økonomien som er gjengitt i dette nummeret av TF. Forøvrig blei alle hovedtall for partiregnskapet og partibedriftene lagt fram for landsmøtet og delegatene fikk høve til å stille spørsmål og komme med kommentarer.

UENIGHET OG ENHET

Partiets 3. landsmøte var på ingen måte noe monolittisk landsmøte, likevel var enheten stor. Det vil si: det var klare uenigheter og friske diskusjoner. Når uenighetene ikke lot seg løse gjennom diskusjon, blei de avgjort ved flertallsvedtak. Samtidig var det enhet om den hovedlinja som landsmøtet trakk opp. Dette siste kommer til uttrykk gjennom at f.eks. den endelige resolusjonen om situasjonen i partiet blei enstemmig vedtatt.

Denne enheten hadde ikke vært av stor verdi dersom den ikke bygde på en virkelig diskusjon og kamp om uenigheter, eller dersom landsmøtet ikke hadde vært representativt for partiet. Enheten blei derimot sterk fordi den kom fram gjennom at alle de viktigste uenighetene i partidiskusjonen var oppe til reell drøfting.

Det er også viktig å merke seg at landsmøtets vedtak betyr et langt skritt framover i forhold til den forrige sentralkomiteens vedtak og forslag på en rekke punkter. Landsmøtet nøyde seg ikke med å strø sand på SKs vedtak, men gikk dypere i de enkelte spørsmåla og formulerte grundigere analyser og mer gjennomarbeida forslag. Dette kan en få et inntrykk av ved å lese landsmøtets uttalelse om situasjonen i partiet eller de delene av prinsipp-programmet som blei gjenstand for størst endringer. Landsmøtet opptrådte derfor på den måten som det skal gjøre, som partiets høyeste organ og landsmøtet lot ressursene i partiet og blant delegatene komme til sin rett på en bedre måte enn tidligere.

Sjølsagt fantes det uenigheter på landsmøtet som ikke kom opp til diskusjon. Slik måtte det være. Men landsmøtet tok også hensyn til det. Sjøl om landsmøte-diskusjonene er slutt så betyr det ikke at det er slutt på viktige diskusjoner. Tvert om vedtok landsmøtet at diskusjonene for å utvikle vår strategi og taktikk må fortsette. Konkret har landsmøtet vedtatt at diskusjonen om sosialismen skal føres videre i denne landsmøteperioden.

OPPFORDRING TIL ENHET

Det er ingen hemmelighet at ml-bevegelsen har hatt store problemer det siste året eller mer. Det har også vært skarpe indre motsigelser og kamp. Landsmøtet har nå sluttført de diskusjonene som forberedte landsmøtet og skapt den plattformen som partiet skal jobbe videre på. I samband med dette retter landsmøtet en enstemmig og sterk appell til medlemmer og tillitsmenn om å samles om partiet for å løse de store oppgavene i klassekampen som vi står overfor.

LANDSMØTETS DAGSORDEN

- I. Konstituering**
- II. Beretning/SKs melding**
- III. Regnskap/revisjon**
- IV. Prinsipp-program**
- V. Sameprogram**
- VI. Arbeidsprogram**
- VII. Vedtekter**
- VIII. Inkomne forslag**
- IX. Valg**
- X. Avslutning**

Dagsorden blei godkjent enstemmig og uten avholdende stemmer under pkt. I.

I.KONSTITUERING

Følgende tillitsmenn blei valgt:

Dirigenter
Redaksjonskomite
Valgkomite
Fullmaktskomite
Revisjonskomite
Referenter

Fullmaktskomiteen gikk gjennom fullmakts-ene til landsmøtedelegatene. Fullmaktskomiteens innstilling blei vedtatt. På grunnlag av dette blei landsmøtet erklært lovlig satt.

Følgende gjester blei godkjent med full tale- og forslagsrett, men ikke med rett til å være til

stede under valgene (pkt. 9):

1 gjest fra Rød Ungdom

1 gjest fra Norges Kommunistiske studentforbund.

Godkjent at 1. gjest fra redaksjonskomiteen for sameprogrammet var til stede med tale- og forslagsrett under punkt V.

Godkjent at en gjest fra målfraksjonen var til stede med tale- og forslagsrett under behand-linga av forslag til målpunkt i prinsipp-programmet.

Dagsorden blei vedtatt (se overfor).

Alle disse vedtakene var enstemmige og uten avholdende stemmer.

II. BERETNING/SK'S MELDING

Som innledning til diskusjonen om beretninga holdt partiformannen denne innledninga:

Kamerater!

I innspurten til landsmøtet sammenfatta SK de fire viktigste motsigelsene i partiet som alle delegatkonferanser måtte ta stilling til.

Disse fire spørsmåla var:

1. Er det riktig som SK har slått fast at høyrefaren i partiet nå er et moderne revisjonistisk høyreavvik?
2. Ta stilling til forslaga om å uthule fraksjonsparagrafen.
3. Er det riktig som SK har foreslått å avvise flertallsinnstillinga fra programkomiteen, punkt 72, 73, 74, fordi disse avsnitta undergraver partiets ledende rolle og proletarietets diktatur?
4. Det er kommet forslag om mistillit til partiledelsen. Ta stilling til dette.

Det er nå mulig å gjøre opp regnskapet for hvordan partiet ser på disse spørsmåla :

1. Det er stor oppslutning i partiet om SKs analyse av høyreavviket. Det store flertallet av konferansene har i en eller annen form slutta seg til denne analysen. Dette er viktig, fordi det har vært kamp i partiet om dette punktet. Det har blitt hevda at SKs analyse av høyreavviket var ei avledningsmanøver for å avspore diskusjonen om problemene i partiet. Det har blitt hevda at høyreavviket er et helt underordna problem i partiet. Disse synspunktene har blitt prøvd i en demokratisk diskusjon og de er blitt avvist av det store flertallet av partiet. Det er først og fremst konferanser som har markert seg kritisk til analysen av at høyrefaren er hovedfaren, det er Hordaland og Oslo 1.

Hordaland-konferansen er enig i at det »finnes utbredte høyretendenser i partiet», men sier i et annet vedtak at den »avviser SKs analyse av

høyreavviket».

Oslo 1-konferansen sier at den er »enig i at det eksisterer et alvorlig høyreavvik i partiet på en rekke felter», og slår fast at dersom disse høyrelinjene blei partiets linje, så ville »partiet slutte å være et kommunistisk parti». Konferansen sier derimot at den »ikke er enig i å fastslå høyreavviket som hovedfaren». Den avviste først at det fantes noe høyreavvik. Deretter la den ansvaret for dette høyreavviket på SK. Vedtaket blei omgjort da konferansen blei oppmerksom på at dette var sjøl-motsigende.

Det finnes altså en motstand mot å se på høyreavviket som hovedfaren. Denne motstanden er etter alt å dømme også representert her. Hva kommer dette av? Er det for dårlig dokumentert at høyre er hovedfaren?

Kamerater, det er et faktum at høyreavviket har blitt stadig bedre dokumentert for hver dag som har gått siden SK fatta sitt vedtak. Vi opplever partikamerater som går over på bevisste sosialdemokratiske og revisjonistiske standpunkter i program- og vedtekstsspørsmål. Vi opplever illusjoner om borgerskapet og det borgerlige demokratiet som vi aldri før har sett maken til i vårt parti. Vi opplever en oppløsning av de kommunistiske normene som får den såkalte »parti-for-vanlige-folk»-linja fra 1973 til å se ut som reine kadaverdisiplinen. På et arbeidsplasslag i Oslo var det en kar som meldte seg ut med følgende begrunnelse: 1. Han var mot at AKP skulle programfeste marxismen-leninismen, 2. Han mente det var et utslag av dogmatisme å protestere mot Sovjets invasjon i Afghanistan uten å undersøke Sovjets grunner grundig og 3. Han mente at de faglige tillit-smenna måtte bestemme linja sjøl uten at partiet blanda seg inn. Javel, sier kanskje noen. Nok et ekstremt eksempel. En fyr er blitt revisjonist, og hva så?

Jo, jeg skal si hva så. For hva var reaksjonen fra de andre medlemmene? Sa de seg glad for å bli kvitt en som var gått over til revisjonismen? Nei, flertallet beklaga svært at **den mest framskredne** i avdelinga gikk ut og kritiserte han for at han ikke blei stående i partiet for å kjempe for disse standpunktene.

Altså: Høyreavviket i partiet er farlig av to grunner, dels fordi det er et omfattende avvik fra hele den kommunistiske teorien og politikken, men det er også farlig fordi det er en utbredt tendens til å godta høyreavviket, bagatellisere det og unnlate å kjempe mot det. Jeg trur Oslo 1-konferansen var nær sannheten da den pekte på at noe av skepsisen mot analysen av høyreavviket kan være »uttrykk for høyrestrømninger hos disse kameratene sjøl».

Nå har situasjonen også utvikla seg til det bedre etter at SK tok opp kampen mot høyreavviket for alvor. Som sagt har et klart flertall slutta seg til analysen, og ikke minst viktig er det at det var et så stort flertall for en skarp kritikk av høyreavviket på Oslo-årsmøtet. Dette viser at partiet er i ferd med å skjønne alvoret og at partiets medlemmer og kadre ikke vil tillate ei revisjonistisk utglidning i AKP(m-l). Det er opp til dette landsmøtet å stadfeste at det er sånn det er.

2. Det andre spørsmålet til diskusjon på konferansene var spørsmålet om fraksjonsparagrafen. Dette har også vært et viktig stridsspørsmål både i teori og praksis. I teori har f.eks. et tidligere SK medlem fra forrige periode tatt til orde for i Tjen Folket at fraksjonsparagrafen må liberaliseres. Den tidligere DS-formannen i Oslo mente det samme, men i stedet for å fremme endringsforslag begynte han å opptre som om det ikke fantes noen fraksjonsparagraf.

Kamerater: Det gleder meg å kunne si at partiet har gitt disse tendensene svar på tiltale. I stedet for å vanne ut den demokratiske sentralismen har konferansene i det alt vesentlige slått ring om den. Delegatene har reagert slik: Kanskje kan det være behov for grammatikalske

endringer i fraksjonsparagrafen. Men nå er den under angrep og da vil sjøl grammatikken bli brukt til å undergrave prinsippene, derfor vil vi avvise enhver endring. Dette rører en fin kampinnstilling når det gjelder å forsvare de grunnleggende prinsippene som vårt parti bygger på. Ei sånn innstilling har ingenting med dogmatisme å gjøre. Den går ut på at en har forstått at kampen om den demokratiske sentralismen er et viktig klassekampsspørsmål der vi vil være under konstant press fra borgerskapet og småborgerskapet. Det viser seg da også at **samtlig**e forslag til »grammatikalske endringer» i fraksjonsparagrafen har liberaliserings som politisk **innhold**.

3. Det tredje spørsmålet var holdninga til partiets rolle under sosialismen. Som dere ser av papirene så har SKs forslag om strykninger fått en nærmest massiv oppslutning. Det er ei gjengs oppfatning i partiet at flertallet i programkomiteen på dette punktet har uttrykt ei revisjonistisk linje. Når en leser debattsida i Klassekampen kan en få et inntrykk av at de to syna har omlag like stor oppslutning. Det er ikke tilfelle. Programkomiteens flertall har **ikke** fått støtte fra så mye som **en** delegatkonferanse og bare fra et bittelite antall avdelinger. Det er tvert om en tendens i partiet til at en ønsker å styrke partiets ledende rolle i den øvrige programteksten. Som eksempel vil jeg vise til vedtaket om dette fra Akershuskonferansen. Dette spørsmålet kommer vi tilbake til under programdebatten, så her kan jeg nøye meg med å slå fast at landsmøtets oppgave er enkel. Det må avvise forsøka på å undergrave det politiske innholdet i proletarietets diktatur og partiets ledende rolle. Dette betyr at vi skal slutte å diskutere erfaringer og problemer med å bygge sosialismen, men det betyr at partiet i disse diskusjonene skal stå på et klart prinsippielt grunnlag.

4. Det er stilt mistillit til partiledelsen. Et medlem av SK fram til i høst har stilt et slikt mistillitsforslag og det er også stilt i debatten i Oslo-partiet. SK har bedt partiet om å ta stilling

til dette spørsmålet. Partiet har avvist et sånt mistillitsforslag. Noen har sagt at det er meningsløst å reise en sårn sak foran et landsmøte fordi det jo skal foretas valg i alle fall. Dette holder ikke. Sammensettinga av ledelsen er ikke bare et personspørsmål. Det er også et spørsmål om hvilken politisk linje en ønsker i spissen for partiet. Dersom en har grunnleggende mistillit til den politiske linja ledelsen har stått for opp til nå og står for i dag, er det logisk og naturlig å stille mistillitsforslag og skifte ut mesteparten av den nåværende ledende kjerna og erstatten den med ei annen politisk linje. Dersom dette skal gjøres, er det landsmøtet som må gjøre det. Dersom en derimot i all hovedsak har tillit til den politiske linja som ledelsen står for, er spørsmålet sjølsagt annerledes. Sjølsagt skal vi i alle fall vurdere hver enkelt kamerat for seg og velge enkeltvis.

Vi kan nå slå fast at linja med mistillitsforslag og parolen om «å styrte SK» har liten oppslutning i partiet. Alle delegatkonferansene har avvist denne parolen og antallet avdelinger som har støtta en slik parole kan telles på ei hånd.

Det hører også med i denne oppsummeringa å vise til utfallet av årsmøtet i Oslo-partiet, fordi svært mye av partikampen har vært konsentrert i Oslo. Dere har fått utlevert vedtak og beretning fra Oslo-partiet, et dokument som ikke gjør skam på rødfargen på omslaget.

Jeg vil vise til at et stort flertall av delegatene på Oslo-årsmøtet slutta opp om den analysen av høyreavviket og situasjonen i partiet som dere finner på side 46 - 60.

Jeg vil også peke på at delegatene med 1 avholden stemme støtta fordømmelsen av den tidligere DS-formannen for fraksjonisme. Et stort flertall tok avstand fra forslaget om å trekke PU-vedtaket.

Vedtaket om Klassekampen, som betyr et kraftig oppgjør med den nedleggings-linja som Oslo-ledelsen tidligere sto for, blei vedtatt nesten enstemmig.

Det er også svært viktig å merke seg de to enstemmige vedtaka på Oslo-årsmøtet, nemlig vedtaket om å avvise et forslag om å invitere den tidligere DS-formannen og appellen til

partimedlemmene.

Oslo-årsmøtet innebar ei svært viktig politisk klargjøring og er samtidig et viktig tegn på at det er mulig å oppnå større enhet i partiet. Det er derfor en viktig politisk begivenhet som også har betydning for dette landsmøtet.

PARTIKAMPEN

En av dette landsmøtets oppgaver er å oppsummere partikampen. Vårt parti har vært inne i en vanskelig og opprivende partikamp. Det siste året har mesteparten av våre sentrale krefter og energi gått med til indre friksjon, mens vi har fått gjort desto mindre med det som er partiets egentlige oppgave: lede klassekamp. Dette er en unormal situasjon. Landsmøtets oppgave er å gjenopprette normale arbeidsforhold i partiet. Nettopp derfor må landsmøtet sammenfatte de politiske linjekampene som har kommet til uttrykk gjennom partikampen. Dette er ikke et akademisk spørsmål. For i partikampen har det kommet opp politiske linjer som er grunnleggende i strid med marxismen-leninismen. Det har kommet opp reint likvidatoriske linjer, som dersom de hadde vunnet fram hadde likvidert AKP(m-l) som kommunistisk parti. Partiet har vært oppe i sin andre krise siden stiftelsen. Den første krise oppstod som kjent i tida omkring stiftelsen i form av et moderne revisjonistisk høyre-avvik som trua partiets prinsipielle grunnlag, partiets organisasjon, partiets politikk og taktikk. Den andre krise har vi vært inne i siden høsten 1978. Denne krise var et resultat av et komplisert samspill mellom indre og ytre faktorer. Først ettersom krise utvikla seg, fikk den karakter av en partikamp der det blei lansert en rekke såkalte «løsninger» på partiets problemer, der flere av dem hadde det til felles at de betydde å kaste det revolusjonære grunnlaget vårt overbord.

Den økonomiske krise i partiets bedrifter og først og fremst i Klassekampen var den utløsende faktoren for krise. Inntil dette tidspunktet hadde tillitsforholda i partiet vært

ganske gode, og sjølve året 1978 pluss høsten -77 var antakelig det beste arbeidsåret i partiets historie. Rekrutteringa var god og partiet utretta mye eksternt. Partiet hadde kommet gjennom bruddet med den albanske revisjonismen uten splittelse og med relativt høy grad av enhet. Meldinga om den økonomiske krisa i Klassekampen og andre partibedrifter kom som et sjokk for de fleste partimedlemmer og førte sjølsagt til at tilliten til partiets ledelse ble kraftig svekka. Det var feil i partiledelsen, manglende kunnskaper om bedriftsøkonomi, subjektivism og urealistiske planer, som la grunnlag for den økonomiske krisa. Partiledelsen gjorde en omfattende sjølkritikk for disse feila og satte igang tiltak som skulle bringe partiøkonomien på fote igjen. Disse tiltaka har også lyktes over all forventning, som kassereren skal redegjøre for seinere. Vi kan nå slå fast at den økonomiske krisa blei en dyr lærepenge for oss, men at vi til gjengjeld har lært. Ikke på noe tidligere tidspunkt har det eksistert en så fast styring av økonomien som den vi har hatt etter den økonomiske krisa. At den økonomiske krisa blei løst, har i hovedsak ikke løst problemet med tillitskrisa. Det har sammenheng med flere forhold. Det fantes for det første en rekke indre problemer i partiet som hadde ligget uløst over tid og feil i måten å lede partiet på, feil i planene, subjektivism. Disse ble til dels skjerpa av den økonomiske krisa, og dels førte den økonomiske krisa til at det blei satt søkelys på subjektivistiske feil i partiet og beslutningsprosessene i partiet generelt. Dessuten fantes det en rekke ugunstige ytre faktorer som bidro til å skjerpe denne krisa. I tillegg til dette oppsto det politiske linjer i partiet som blant annet gjennom fraksjonisme bidro til å svekke tillitsforholda i partiet ytterligere. Særlig alvorlig blei det sjølsagt når et medlem av sentralkomiteen begynte å fraksjonere mot partiets ledelse og gå inn for en destruktiv kritikk av partiets prinsipielle grunnlag, dets organisasjon og dets erfaringer.

Jeg vil så si noen ord om:

ULTRA »VENSTRE«

»Venstre«avvik i taktikken er behandla i beretninga. Men det har kommet en kritikk av at beretninga legger for liten vekt på andre sider av »venstre«avviket. Dette er riktig. Det er først og fremst »venstre«avvik i filosofien som ikke er skikkelig behandla. »Venstre« i filosofien betyr subjektivism, det vil si mangel på nøkternhet og grundighet i undersøkelser og planlegging. »Venstre« i filosofien betyr harde slag i kaderbehandlinga og dårlig forståelse av de allsidige ressursene som bor i såvel partimedlemmer som andre folk. »Venstre« i filosofien betyr tendenser i retning av Enver Hoxhas teori om et »monolittisk parti«, der det ikke finnes motsigelser og der det er enighet om alt. Noen har hevda at partiet vårt har stått for denne teorien til Hoxha, Det må bety at de mangler kunnskaper om hva Hoxhas teori vil si i praksis. Det riktige er at vi har hatt slike tendenser.

Oppgjøret med den albanske revisjonismen var framskreden på det teoretiske området. Partiet hadde sin egen velfunderte kritikk av Hoxhas revisjonisme som ikke er kopiert etter noen, og som det er grunn til å holde fast ved den dag i dag. Men partiet, og først og fremst partiledelsen, nytta ikke høvet til å gjøre et oppgjør med tilsvarende feil hos oss sjøl. Om det hadde vært gjort, er det sannsynlig at en del av de forholda som bidro til å skape partikrisa kunne vært unngått. Av dette kan vi lære at det alltid er behov for å føre en linjekamp i partiet, drive ideologisk kritikk av feil i vår måte å tenke og arbeide på.

»Venstre«avviket var et avvik først og fremst i taktikk, organisasjon og filosofi. Det var i mindre grad et avvik i politikken og i svært liten grad et avvik fra de programatiske prinsippene for partiet. Det var ikke minst det at vi fastholdt grunnleggende marxist-leninistiske prinsipper som gjorde det mulig for oss å avsløre den albanske revisjonismen, som nettopp tok en »venstre« form.

Den forrige landsmøteperioden blei prega av et alvorlig høyreavvik og oppgjøret med det. Landsmøtet i 76 definerte hovedproblemet fortsatt som høyreavvik. Det var mye riktig i

analysen, og landsmøtets kritikk av høyreavviket var i all hovedsak korrekt. Men allerede på det tidspunktet da landsmøtet blei avholdt, hadde det utvikla seg klare ultra»venstre» tendenser i partiet. Så tidlig som 1975 hadde det oppstått ekstreme ultra»venstre»tendenser som i hovedsak hadde sitt utspring i den daværende ledelsen for ungdomsforbunda. Det er verdt å merke seg at en del av de kameratene som den gangen sto for en del av de mest ytterliggående ultra»venstre» standpunktene, finner vi i dag igjen på noen av de mest ytterliggående standpunktene i partiet. Dette »venstre»avviket i 1975 hadde partiledelsen i hovedsak ikke ansvaret for. Den sloss tvert om mot det og kritiserte det. Det ledelsen derimot hadde ansvaret for, var et »venstre»avvik som utvikla seg først og fremst i 1976/77. Dette var en periode da partiet samtidig oppnådde store framganger. Partiet oppretta dagsavis, leda flere viktige streikekamper og sto i spissen for en rad viktige aksjoner. Kampmoralen i partiet var høy og innsatsen stor. Derfor er det helt galt, slik enkelte har gjort, å framstille perioden med »venstre»avviket som en »svart» periode i partiets liv, eller å likestille dette »venstre»avviket med det nåværende høyreavviket.

GRUNNLAGET FOR OPPORTUNISME OG REVISJONISME I PARTIET

I partiet har det eksistert en tendens til å legge hovedansvaret for det nye høyreavviket på sentralkomiteen. Forsvarerne av dette standpunktet hevder at dersom en ikke legger hovedansvaret på SK, så velter en ansvaret over på medlemmene. Dette er en moralistisk og ikke marxistisk måte å drøfte opphavet til revisjonismen på. En slik »skylds»debatt må nødvendigvis bli ei avsporing og vil, dersom den fikk oppslutning, med lovmessighet føre til at partiet ikke ville evne å trenge til banns i spørsmålet om årsaken til den moderne revisjonismen i partiet.

Når vi drøfter årsakene til opportunisten og revisjonismen, bør vi legge blant annet Lenins analyse av dette til grunn. I en lærerik og kortfatta artikkel fra 1910 gir han oss et verktøy til å analysere dette spørsmålet. Artikkelen heter »Meningsforskjellene i den europeiske arbeiderbevegelsen.» Der peker han på at det er et faktum at revisjonismen og anarkismen i ulike avskygninger oppstår i alle utvikla land.

»Dette er nok til å vise at disse avvika ikke kan tilskrives uheldige omstendigheter, feila til individer eller grupper eller til og med innflytelse fra nasjonale særegenheter eller tradisjoner og så videre. **Det må finnes djupt rotfesta årsaker i det økonomiske systemet og i utviklinga av alle kapitalistiske land som gir opphav til disse avvika.»**

(b.16.s.347).

Lenin nevner sjøl følgende faktorer:

- Tilsiget til proletariatet fra ikke-proletariske klasser.
- Utviklingstakten til kapitalismen i det enkelte landet.
- Den motsigelsesfylte utviklinga av samfunnet. Kapitalismen både utvikler produktivkrefter og disiplinerer arbeiderklassen, men den knuser også produktivkrefter, ødelegger og demoraliserer. Kapitalismen skaper elementer av det nye samfunnet, men uten den revolusjonære marxismen kan det ikke bli noe sprang i utviklinga som skaper et slikt nytt samfunn. Samtidig lærer massene fra det virkelige livet og ikke fra bøker, »derfor vil visse individer og grupper, opphøye snart den ene, snart den andre sida av den kapitalistiske utviklinga til en ensidig teori og en ensidig taktikk.» Dette fører til reformisme på den ene sida og anarkisme på den andre.
- Til slutt peker Lenin på at en uhyre viktig årsak til meningsforskjellene i arbeiderbevegelsen er endringene i borgerskapets taktikk. Borgerskapet har to grunnleggende metoder, nemlig pilsken og gulrota, det Lenin kaller »maktens metode» og »liberalismens metode». »Svingningene i borgerskapets taktikk skjerper stadig revisjonismen i arbeiderbevegelsen og

bringer ikke sjelden motsigelsene i arbeiderbevegelsen fram til en direkte splittelse.»

Dette er den marxistiske metoden å drøfte årsakene til revisjonismen på. Det var den Lenin brukte da han analyserte årsakene til sammenbruddet i den 2. internasjonale og framveksten av arbeideraristokratiet.

Om vi anvender denne metoden på vårt parti, ser vi at den stemmer. Høyreavviket i AKP(m-l) er ikke noe enestående fenomen. Den samme tendensen finnes innafor den marxist-leninistiske bevegelsen i alle vestlige industri-land, bare som oftest i enda større grad. Derfor må årsakene nettopp være å finne i samfunnsmessige forhold i disse landa, og i grunnleggende fellestrekk for samtlige marxist-leninistiske partier i Vesten.

Av samfunnsmessige årsaker kan vi peke på:

- Den langvarige fredelige utviklinga av kapitalismen i vår type land. Dette skaper illusjoner om klassefienden, illusjoner om det borgerlige demokratiet og fører til undergraving av den revolusjonære besluttsomheten og disiplinen.
- Ikke minst for Norges vedkommende har en relativ velstand skapt illusjoner om kapitalismens evne til å løse de økonomiske krisene og svekka forståelsen av at det er kapitalismens iboende motsigelser som fører til revolusjon og sosialisme.
- Den massive påvirkninga fra borgerlig ideologi gjennom massemedia som er ti tusen ganger større enn de midlene de revolusjonære sjøl har til rådighet.
- Den ideologiske offensiven fra sosial-imperialismen og den moderne revisjonismen. Denne offensiven slår inn i alle politiske kretser i Vest, inkludert de marxist-leninistiske partiene og skaper ideologisk og teoretisk forvirring og kaos.
- Over hele Vesten er det et faktum at den opprørske 60-talls generasjonen ikke har fått etterfølgere på langt nær i samme målestokk fra de generasjonene som har kommet etter. Samtidig er toneangivende deler av 60-talls generasjonen på vei inn i maktstillinger i det etablerte samfunnet i bedrifter, statsapparat, masse-

medier og organisasjoner. Dette skaper et massegrunnlag for desertering, noe som det finnes haugevis av konkrete eksempler på.

Dersom vi ser på vårt eget parti, så har en av våre mest markante framganger skapt et nytt problem. Vi har fått hundrevis av faglige tillitsmenn. Tidligere var de mangelvare, og det var ikke et stort problem å holde en partiledelse over dem. Dels på grunn av feil i partiledelsens arbeid som er drøfta i beretninga, og dels på grunn av at utviklinga har vært eksplosjonsarta, så har vi nå et stort sjikt av faglige tillitsmenn som har dårlig kontakt med partiet, men en daglig kontakt med arbeideraristokratiet og borgerskapet. Dette skaper sjølsagt en helt annen innfallsport for sosialdemokratiske og reformistiske ideologier enn det vi hadde før.

Dette er de samfunnsmessige forholda som ligger til grunn for det revisjonistiske høyreavviket i AKP(m-l). Derfor gjør de kameratene som vil legge skylda på SK en stor teoretisk feil, som dersom den vinner oppslutning, bare kan bidra til å sløve årvåkenheten mot det virkelige grunnlaget for revisjonismen.

Det finnes sjølsagt også indre svakheter i AKP(m-l) som gjør at den revisjonistiske påvirkninga får større spillerom.

For det første finnes det svakheter i partiets klassesammensetting. De samme svakhetene som gjorde at partiet utvikla »venstre»avvik, nemlig sterke røtter i den småborgerlige intelligensiaen. Dette gjelder både den ledende kaderen og det gjelder medlemsmassen. Og sjøl om det er svært positivt at en del intellektuelle har gått over i proletære yrker, så finnes mye av den småborgerlige intellektuelle innstillinga der fortsatt. Dette er en svakhet vi har felles med mesteparten av den nye ml-bevegelsen, med det forbeholdet at AKP(m-l) heller skiller seg ut positivt enn negativt på dette området.

For det andre er vi dårlig skolert i marxismen-leninismens ABC. Sjøl kamerater som har deltatt i 10 år eller mer, er dårlig skolert. Når det gjelder kamerater som har vært med i noen få år, så er de gjennomgående dårlig skolert. F.eks. er det mellom 2/3 og 3/4 av

LANDSMØTET

partiets medlemmer som aldri har studert den demokratiske sentralismen på en organisert måte. Da er det ikke det minste underlig at det oppstår ultra-demokratiske ideer og annen motstand mot den demokratiske sentralismen.

Ledelsens ansvar må som nevnt ikke diskuteres med ei moralistisk innstilling. Uansett hva ledelsen hadde gjort, så ville det med lovmessighet ha oppstått revisjonisme i partiet. Ledelsens ansvar må drøftes utfra i hvilken grad den sjøl har vært et talerør for disse revisjonistiske strømningene for det første, og for det andre i hvilken grad den har gjort det som er nødvendig for å styrke partiets motstandsevne overfor revisjonismen.

Når det gjelder hovedsida ved SKs forhold til høyreavviket så slutter vi oss til det som flere distriktssyrer har pekt på, og som det blant annet heter i beretninga fra distriktssyret i Oslo: »SK har tvert om spilt en ledende rolle i å avdekke og slåss mot høyreavviket». SK har ført kampen mot høyreavviket utfra en ugunstig situasjon og mot både ytterliggående sosial-demokratiske og revisjonistiske standpunkter og mot »sentristiske» høyrestandpunkter. Utviklinga av denne partikampen kommer vi tilbake til. Det at vi slår fast hovedsida i SKs forhold til høyreavviket, betyr ikke at vi vil frata SK ansvar. SK har to typer ansvar i forhold til høyreavviket, et direkte og et indirekte ansvar.

Nedprioriteringa av studiene er en høyrefeil som SK må ta hovedansvaret for. Etter en del tilbakeslag i kampen for å opprettholde obligatoriske studier i partiet, gikk SK i praksis tilbake til ei »frivillig-linje», ei linje som blei skarpt kritisert i -76 beretninga. Dette førte til at studiene forfalt i hele partiet og at partiet dermed blei mer motakelig for revisjonistisk påvirkning.

Beretninga peker på hvilke skadevirkninger det hadde at vi ikke på et tidligere tidspunkt gjorde opp med »venstre»-avviket i partiet. Dette er en feil fra SKs side som har åpna veien for høyreavviket i partiet. Fordi partiet ikke har en felles dialektisk oppsummering av dette »venstre»-avviket, er det til og med mulig i

partiet i dag å angripe også det som var riktig i den perioden og kalle det ultra»venstre», og på den måten erstatte korrekte marxist-leninistiske prinsipper med revisjonistiske og sosial-demokratiske linjer og politikk. Fordi korrigeringa av »venstre» ikke blei gjort systematisk og kollektivt, måtte det nødvendigvis oppstå en spontan tendens til høyreavvik.

Høyreavviket har vært på offensiven lenge, og seinest i 1979 burde det ha vært mulig å slå fast at høyre var hovedfaren. Det at SK ikke gjorde det da, gjorde at høyrelinjene fikk gjort mer skade før det ble tatt et oppgjør med dem, og det er vel også riktig å si at det var en høyrefeil å vente så lenge. SK var også sjøl lite årvåkent overfor høyrefeil. SK er sjølsagt påvirket av nøyaktig de samme samfunnsmessige forholda som resten av partiet og gjorde derfor også høyrefeil. En slik høyrefeil var manglende fasthet i praktiseringa av den demokratiske sentralismen, slik at f.eks. den tidligere DS-formannen i Oslo fikk drive sin fraksjonelle virksomhet i for lang tid før SK grep inn. En annen feil var at SK ikke tok alvorlig på høyrefeila i det første programutkastet. Der fantes det formuleringer om partiets rolle og om andre spørsmål som måtte oppmuntre høyrestrømninger i partiet. Det var riktig av SK å sende ut programutkastet, men det var en feil å ikke påtale høyrefeil av denne typen, som det allerede fantes en kritikk av i SK.

SK har gjort sjølkritikk for den manglende ledelsen av det faglige arbeidet til partiet. I perioden med den økonomiske krisa var denne feilen en beklagelig nødvendighet. Men i perioden etter den økonomiske krisa var det en politisk feil. Våren 80 gjorde SK sjølkritikk for denne feilen og gjorde en lang rekke tiltak for å rette på den. Da hadde den allerede gjort en del skade. Den hadde ført til ei slags deling av partiarbeidet i faglig arbeid og annet arbeid i strid med Lenins partiteori.

SK har pekt på at høyre er en internasjonal tendens, bla. pekt på likvideringa av KPD. Kamerater har stilt spørsmål ved om dette er representativt. Bl.a. i KK. Jeg vil si at dessverre er høyre mye mer omfattende enn vi hadde

oversikt over. (Innlederen nevnte eksempler på dette: Spania, Finland, Belgia, Frankrike, Østerrike, Italia, Sverige og Danmark).

I forhold til alle de vestlige ml-partiene jeg kjenner ligger AKP vesentlig bedre an fordi vi har starta en mot-offensiv mens ledelsen ellers tildels støtter høyre og til dels er under så sterkt press at de er forvirra og handlingslamma.

SKs KAMP MOT FRAKSJONISMEN

I et eget innlegg vil vi gjøre rede for saka med fraksjonisme mot partiledelsen. Her vil vi understreke den politiske sida ved fraksjonismen og de skadevirkningene fraksjonismen har hatt for partiet.

En av faktorene som har gjort AKP(m-l) til et av de sterkeste ml-partiene i Vesten, er at vi har unngått framveksten av flere sentra. Enheten i bevegelsen og et sterkt ledende sentrum er en viktig årsak til at vi er et parti og ikke et utall kraglende smågrupper. På grunn av de store indre og ytre vanskene i fjor var denne styrken i fare. På grunn av det allment lave skoleringsnivået i partiet ville en splittelse i ledelsen kunne hatt ganske katastrofale virkninger for partiet. I denne situasjonen begynner et erfarent medlem av sentralkomiteen å fraksjonere mot partiledelsen. Dette gjaldt en kamerat som var medlem av SUF(m-l)s SKAU tidlig i syttiåra og som på det tidspunktet da han starta sin fraksjonelle virksomhet var formann i partiets største distrikt. Om ikke formelt, så i det minste reelt hadde han en av de sterkeste maktposisjonene i partiet. Nå kan vi se at på det tidspunktet da han stemte for en sak i SK om Klassekampens framtid og for det motsatte i Oslo DS, allerede da hadde han begynt å behandle vedtak i partiledelsen etter sitt eget forgodtbefinnende. Allerede her lå kimen til en splittelse. For dersom ikke SKs vedtak er bindende for medlemmene av partiledelsen i en så viktig sak, så stiller det et spørsmålstegn ved hele den landsmøtevalgte ledelsen. Spørsmålet var: hvem skulle lede partiet, den ledelsen som var demokratisk valgt av landsmøtet eller et

sjølbestalta sentrum med den tidligere DS-formannen i spissen?

Denne kameraten fikk en utvetydig advarsel fra SK, sjøl om SK var ytterst mild i sin kritikk av hans virksomhet. På tross av dette intensiverte han den fraksjonelle virksomheten. Høsten 1979 brukte han sin makt og innflytelse til systematisk å bryte ned tillitsforholdet mellom partiledelsen og særlig mellomplanet i Oslo. I stedet for å bidra til å løse motsigelser, gjorde han sitt ytterste for å skjerpe dem. Han førte en krise-maksimerings-politikk, ikke minst overfor arbeidsplassavdelingene i Oslo. I dette arbeidet hadde han nytte av at hans SK-medlemskap var hemmelig. Derfor kunne han fraskrive seg ansvaret for upopulære eller kontroversielle SK-vedtak og stille seg i spissen for angrepa på dem. På den måten framstilte han seg som »grunnplanets mann mot den byråkratiske partiledelsen.» Politikken med å skape et annet sentrum blei på det viset enda mer målbevisst.

I denne perioden avviste han alle forsøk fra SKAU på å løse motsigelsene skrittvis. Partiformannen la f.eks. fram en sjølkritikk for feil han og SKAU hadde gjort overfor Oslo DS. Flertallet i det daværende DS så dette som et godt arbeidsgrunnlag og det blei lagt planer for en skrittvis løsning av motsigelsene. På et seinere tidspunkt var det meninga at DS-formannen og DS skulle komme med sin sjølkritikk. På dette tidspunktet fant kameraten tida inne til å starte generalangrepet på partiledelsen i Oslo-partiets medlemsblad. Dette ble forberedt bak ryggen på partiledelsen og hele angrepet var samtidig et angrep på enstemmige SK-vedtak som denne kameraten hadde vært med på. Hovedtesen som lå til grunn var at partiets problemer skyldes ei gæærn linje i partiledelsen som er i ferd med å skyve riktigere linjer til side. Den »gæærne» linja var konkretisert til partiformannen, Ør og SKAU. Det går derfor ei logisk rett linje fra denne artikkelen til kameratens mistillitsforslag mot SKAU og fram til hans såkalte »slem-teori» som sto i TF for oktober/november. Januarartikkelen var signal-et til en opprivende kamp i hele partiet. Når kameraten på sitt vanlige kryptiske vis hadde

stilt parolen om å styrte partiledelsen, så var det jo sjølsagt logisk at den nåværende ledelsens politikk skulle erstattes av en annen ledelse med en annen politikk. Denne kameraten har også en slik annen politikk, men av taktiske grunner har han ikke stått fram med den i partiet. Når han nå stemmer mot vedtektene i sin helhet og mot programmet i sin helhet uttrykker det en grunnleggende uenighet i det partiet står for. I sin begrunnelse for mistillitsforslaget mot SKAU i april i vår antyda han også hva slags politikk han sto for, nemlig kritisk avstandstagen fra tidligere revolusjoner, motstand mot grunnleggende elementer i marxismen-leninismen og den kommunistiske tradisjonen, motstand mot demokratisk sentralisme. Tidligere har han gitt uttrykk for reint økonomistisk strategi og en fnysende forakt for kommunistisk propaganda og politisk kamp.

Hadde han lagt fram alt dette i en åpen politisk kamp i partiet så hadde det ikke vært noe problem. Hans revisjonisme ville blitt avslørt raskt og han, ville blitt isolert. Men han valgte konspirasjon og manipulasjon framfor åpen linjekamp. Dette skjedde i en situasjon med mye misnøye og forvirring i partiet. Derfor tok det lang tid før mange partimedlemmer fikk øynene opp for kameratens reaksjonære virksomhet. Mange ærlige partikamerater så kritikken av kameratens fraksjonisme som et angrep på partidemokratiet, på tross av at fraksjonisme er demokratiets verste fiende. Nå er dette problemet langt på vei løst gjennom vedtak på Oslo-årsmøtet som jeg alt har nevnt. Det som gjenstår er at landsmøtet med all ønskelig tydelighet og aller helst enstemmig, også fordømmer denne fraksjonismen.

Jeg kommer i det følgende til å kritisere SKs FU. Vi har en kamerat derfra til stede her. Uvisst hvor langt vi kommer, men vi er nødt til å begynne diskusjonen.

»SENTRISMENS» ROLLE

Det er ikke mulig å forklare den tidligere DS-formannens midlertidige suksess i Oslo-

partiet utelukkende med feil i partiet og partiledelsens arbeid på den ene sida og hans taktikk på den andre. Denne kameraten ville blitt avslørt lenge før, dersom det ikke hadde vært for »sentrismen». »Sentrismen» har også bidratt til å dekke over ekstreme høyrestandpunkter i partiet. Det er derfor viktig å forstå »sentrismens» rolle. »Sentrismen» har overfor den tidligere DS-formannen spilt rollen med først å støtte han »i hovedsak». Like til det siste har »sentrismen» på tross av gjentatte oppfordringer unnlatt å ta avstand fra den tidligere DS-formannens fraksjonisme. Det er ingen tvil om at en slik holdning har gjort stor skade og at den har forlenga problemene i partiet. Overfor høyreavvika i partiet har »sentrismen» i en periode inngått en form for ikke-angrepspakt. De kameratene som har representert »sentrismen» har unnlatt å kritisere sjøl de mest ekstreme høyreavvika i partiet for å gjøre felles front mot ledelsen med kamerater som står for slike standpunkter. Dette har oppmuntra ekstreme høyreavvik og gjort det svært vanskelig for partiledelsen å nå fram til kamerater som har mange revisjonistiske og sosialdemokratiske standpunkter, for å hjelpe dem med å korrigere disse feila.

»Sentrismen» har hatt sine mest autoritative talsmenn i SKs faglige utvalg. Det at disse kameratene ikke har hatt evne eller vilje til å verken fordømme den tidligere Oslo-formannens fraksjonisme eller å bidra til oppgjøret med høyreavviket i partiet har ført til en god del skade. Det at en ledende talsmann for SKs faglige utvalg gjentatte ganger, på tross av oppfordringer har unnlatt å bidra aktivt i kritikken av forslag om å utvanne fraksjonsparagrafen, med den uttrykkelige begrunnelsen at en slik debatt ville avspore oppmerksomheten fra hovedmålet for kritikken, nemlig SK, har sjølsagt ikke gjort situasjonen bedre.

Kameratene i SKs faglige utvalg hadde ved innledninga av partikampen en riktig kritikk av SKs manglende prioritering av faglig arbeid. Når SK gjorde sjølkritikk for dette og ga dem rett på de fleste punktene og dessuten gjorde en god del forbedringer av sin praksis, så skulle

grunnlaget vært til stede for en større enhet. I stedet fikk vi et forsterka angrep på SK, ikke minst etter at SK slo fast at hovedfaren i partiet er høyre.

Sjøl sagt er det politiske motsigelser som ligger til grunn for at det er slik. I SKs faglige utvalg har det i lengre tid eksistert økonomistiske linjer. Eks. artikkelen til Tor Mc i faglig-boka og »faglig»Olaf i Røde Fane. På det tidspunktet da SK nedprioriterte det faglige arbeidet var denne økonomismen i FU av underordna betydning. Men ettersom SK tok til seg den riktige kritikken fikk økonomismen en større betydning. På et tidspunkt da økonomismen i partiet blant annet fikk sitt utslag i at formannen i det største partidistriktet ville nedlegge den kommunistiske propagandaen, så ikke SKs Faglige Utvalg engang økonomismen som et problem. Økonomismen ble til og med forsvart teoretisk uten at kameratene reagerte. Partiledelsens henvisninger til Lenins »Hva må gjøres?» blei hurtig stempla som »misbruk». Da partiledelsen på grunnlag av et rikholdig erfaringsmateriale slo fast at høyreavviket var hovedfaren, ble dette møtt med kraftig motstand fra kamerater i SKs faglige utvalg. Det blei stilt idealistiske krav til SKs vedtak for at det kunne aksepteres, samtidig som partiet sto overfor et høyreavvik som var større enn vi noen gang har opplevd. Ei slik holdning måtte oppmuntre høyrestrømninger. Når det ikke lenger var mulig å nekte for at det eksisterte et høyreavvik i partiet, lanserte kamerater i FU teorien om at det ganske riktig fantes et høyreavvik, men det var ikke så viktig. Like farlig var en angivelig »dogmatisme» som partiledelsen skulle være representant for. Dette var nok en gang å gjøre felles sak med høyrekritikken av partiets grunnlag. Også de som vil oppheve fraksjonsforbudet, som vil avskaffe partiets ledende rolle og undergrave begrepet proletariats diktatur snakker om partiledelsens »dogmatisme». Slik spilte »sentrismen» nok en gang rollensom bølgebryter og skjerm for høyre. På tross av at til dels ganske ytterliggående høyreavvik finnes i en god del arbeidsplass-avdelinger har SKs faglige utvalg bidratt med svært lite i av-

dekkinga av slike tendenser på de åtte månedene som har gått siden SK slo fast at høyre er hovedfaren.

Hvis vi skal sammenfatte »sentrismens» rolle i partikampen så har den vært å inngå en taktisk allianse med høyre mot partiledelsen, skjerma høyre mot kritikk, avverge et oppgjør med fraksjonismen og å lansere økonomisme. På grunn av at denne »sentrismen» har hatt et utspring i SKs faglige utvalg har den gjort spesielt stor skade i partiets arbeidsplass-avdelinger.

Avslutningsvis vil jeg ta opp og understreke en god del av den riktige og nødvendige kritikken som har kommet opp under landsmøteforberedelsene.

For det første er det viktig å være klar over at det var kritikk fra medlemmer og grunnorganisasjoner mot det første beretningsutkastet som fikk SK til å analysere »venstre» avviket og det nye høyre-avviket. Det var medlemmene som krevde en analyse av hovedfaren, og det er ingen tvil om at dette kravet fikk SK til å ta et helhetlig grep om kampen mot høyreavviket enne det som ellers hadde vært tilfelle.

For det andre har det kommet mye skarp kritikk av den første delen av landsmøteforberedelsene. SK blei kritisert for å ha lagd urealistiske tidsplaner og et dårlig gjennomtenkt diskusjonsopplegg. SK blei også kritisert for ikke å lede diskusjonene. All denne kritikken er i hovedsak riktig, og SK har også gjort sjølkritikk for disse feilene og gjort tiltak for å rette på dem. Fra og med SKs plenumsmøte i april der vi retta søkelyset mot høyre og i den siste delen av landsmøtediskusjonen mener vi at vi har leda diskusjonen i tråd med kravet fra grunnorganisasjonene og med ei i all hovedsak forsvarlig gjennomføring.

For det tredje har det gjennom landsmøtediskusjonene blitt dokumentert feil i partidemokratiet, som SK tidligere ikke har innsett eller som vi har skjont for dårlig. Her tenker jeg ikke på den ultrademokratiske kritikken som retter seg mot sentralisme og handlekraft. Jeg tenker på kritikk som går på at det har vært

vanskelig å slå igjennom med riktig kritikk - stikkord statsstøtte-saka. Jeg tenker på kritikken av at det er for lite diskusjoner av partiets løpende politikk og taktikk. Jeg tenker på kritikk av stilen med å rette harde slag til fortrengsel for saklige argumenter. Jeg tenker også på kritikk for dårlig sentralismen. Et demokrati, altså ikke et skinnendemokrati, men et virkelig demokrati, forutsetter jo en fast sentralisme. For dersom det ikke finnes en vilje og en evne til å sette vedtak ut i livet, så hjelper det ingenting om beslutningsprosessen har vært formelt svært så demokratisk. SK har virkelig lagt seg i sælen for å rette på feila i partidemokratiet. Arbeidet med rapporter fra grunnplanet har f.eks. fått en svært sentral rolle i denne landsmøtebevegelsen og vi må si at det har kommet til syne svære ressurser og mange fornuftige tanker. Etter beste evne har vi forsøkt å dra nytte av dette for å forbedre programmer og forslag. Jeg trur vi har lært en god del om å bedre arbeidsstilen i partiet gjennom denne landsmøte-bevegelsen.

For det fjerde har sisteutkastet av beretninga blitt kritisert fordi den gir et inntrykk av at tillitskrisa i partiet ikke lenger er noe problem.

Kritikken er riktig. Her sto det riktige ting i førsteutkastet som er falt ut i det endelige vedtaket. Jeg har vært inne på dette problemet.

For det femte er det blitt kritisert at de klassemessige og ideologiske røttene til »venstre»avviket ikke er analysert. Dette er også en riktig kritikk, og jeg har også vært inne på dette tidligere.

Det er dette jeg har oppfatta som den viktigste konstruktive kritikken av beretninga. Det har sjølsagt også kommet fornuftig detaljkritikk som jeg ikke skal komme inn på, og det har kommet kritikk som SK er uenig i, slik som ei avdeling som forkasta beretninga og kalte den »et forsøk på å avspore partidebatten.» Dette standpunktet har ikke fått noen oppslutning på delegatkonferansene og jeg er overbevist om at landsmøtet også vil avvise denne typen kritikk.

Det er grunnlag for at landsmøtet kan konsolidere partiet på et høyere nivå. Eksempelen fra Oslo-årsømmet viser dette.

LM bør anstrenge seg for å skape den nødvendige politiske klarheten som vi trenger for å gå på offensiven.

Jeg har tillit til at landsmøtet vil gjøre dette.

Etter gruppediskusjon og plenumsdiskusjon om beretninga fatta landsmøtetfølgende en-

stemmige vedtak om SKs beretning:

VEDTAK OM SKs BERETNING

Dette vedtaket tar stilling til hovedtrekkene i beretninga, og går ikke nærmere inn på de enkeltområdene som er omtalt i beretninga.

1. Beretninga godkjennes. Den har tatt hensyn til kritikk fra grunnplanet som kom mot det første utkastet, og at det er innarbeida viktige punkter som medlemmer og grunnorganisasjoner har etterlyst og kommet med forslag om.

Landsmøtet ser det som et viktig positivt resultat av den partikampen som har pågått, at grunnplanet på denne måten har korrigert

politiske feil og svakheter i SKs tidligere analyse. På denne måten er partidemokratiet styrka. Grunnplanet har i større grad enn tidligere utøvd sine rettigheter og plikter innafor den demokratiske sentralismen.

Beretninga til SK summerer i hovedsak korrekt opp SKs arbeid i perioden og fremmer et riktig syn på problemene i partiet i dag. Landsmøtet vil spesielt trekke fram at beretninga var den første omfattende analysen av det revisjonistiske høyreavviket i partiet. Utforminga av beretninga på dette punktet har

hatt stor betydning for å korrigere feila i partiet det siste året og vært av avgjørende betydning for å mobilisere partimedlemmene til kamp for å forsvare AKP(m-l) som et marxistisk-leninistisk parti.

Beretninga til SK inneholder også feil og mangler. Landsmøtet vil spesielt bemerke at sisteutkastet til beretninga gir det feilaktige inntrykk av at tillitskrisa i partiet ikke lenger er noe problem.

Beretninga mangler også ei grundigere analyse

av årsakene til høyreavviket. Videre er det en viktig svakhet ved beretninga at de klasse-messige og ideologiske røttene til »venstre» avviket ikke er analysert. Det er også sider ved venstreavviket som ikke er summert opp.

Enstemmig vedtatt

I tilknytting til diskusjonen om beretninga vedtok landsmøtet en egen uttalelse om situasjonen i partiet. (Uttalelsen blei vedtatt avsnitt for avsnitt og stemmetall er angitt i parentes):

UTTALELSE OM SITUASJONEN I PARTIET

Landsmøtet slår fast at hovedfaren i partiet er et moderne-revisjonistisk høyreavvik. Dette høyreavviket kommer til uttrykk i forsøk på å revidere partiets generallinje på helt avgjørende områder som den demokratiske sentralismen, proletariatets diktatur, partiets rolle osv. Om AKP(m-l) ga etter for dette høyreavviket ville partiet uvergelig degenerere til et borgerlig arbeiderparti. Høyreavviket er ikke bare representert av de mest ytterliggående forsøka på å revidere partiets hovedlinje. Det er også til stede i form av økonomisme, liberalisme, høyrefeil i taktikk, i indre partiliv og unnfalleshhet overfor press fra sosialimperialismen og revisjonismen.

Høyreavviket i partiet henger sammen med en internasjonal tendens i den kommunistiske bevegelsen. Den langvarige fredelige utviklinga av kapitalismen i Vesten har skapt illusjoner om det borgerlige demokratiet. Den relative velstanden i det kapitalistiske Norge har skapt illusjoner om at kapitalismen er i stand til å løse sine grunnleggende kriser. Dette har gitt næring til reformisme. De store endringene i linja til KKP har skapt usikkerhet i hele den vestlige ml-bevegelsen om hva som er riktige prinsipper for utviklinga av sosialismen. Den massive påvirkninga fra borgerlig ideologi og politikk gjennom massemedia og ikke minst den for-

sterka sosialimperialistiske offensiven har ført til politisk vakling. Arbeideraristokratiet og den langvarige sosialdemokratiske dominansen i Norge har også spilt en viktig rolle som grunnlag for høyreavvik. Forfallet av Albania og Vietnam har ført til tvil om sosialismen.

Partiet har indre svakheter som har gjort det mer mottakelig for denne påvirkninga. Partiet har svakheter i klassesammensetting og i den siste tida er klassesammensetninga også blitt svekka.

Partiet er dårlig skolert i marxismen-leninismens ABC. Partiet har hatt og har feil i forståinga og praktiseringa av den demokratiske sentralismen. Samtidig viser det seg at AKP(m-l) i motsetning til mange andre ml-partier i Vesten har evna gjennom partikampen å komme på offensiven mot den revisjonistiske høyre-tendensen.

(ingen mot, en avholdende).

SKAU nedprioriterte i 1978-79 sin ledelse av det faglige arbeidet og fikk riktig kritikk av FU for dette. Dette avviket styrka tendensene til å dele partiet i en »faglig» og en »ikke faglig» del, som er et høyreavvik, og la et grunnlag for en svekket partiledelse av det faglige arbeidet.

SK har i beretninga gjort en sjølkritikk for dette. Landsmøtet vil peke på betydninga av å korrigerings av dette må fortsette i den neste

perioden.

Det finnes et spesielt høyreavvik på mange arbeidsplasser og i mye av vårt faglige arbeid. Særlig viktig er tendenser til økonomisme og syndikalisme ved at den politiske og teoretiske kampen er nedtont, og at det er satsa ensidig på økonomisk kamp og fagforeningsarbeid i tradisjonell, snever forstand.

At problemer av denne typen oppstår er naturlig i en situasjon da partiet har prioritert at et meget stort antall medlemmer med liten erfaring i faglig arbeid har tatt verv. Partiets kraftige faglige framgang har ført til økt kontaktflate med hele det sosialdemokratiske apparatet i fagbevegelsen. Vi må alltid vente at den veldig sterke innflytelsen fra sosialdemokratiet vil påvirke oss og slå inn i våre rekker igjen og igjen. At utslaget er blitt kraftig har også sammenheng med at partiet har kommet kort i å utvikle politikk, linjer og skolering i revolusjonært fagforeningsarbeid og kommunistisk arbeid på jobben, og med at det har eksistert et avvik på innrettinga på arbeiderklassen i partiets arbeid.

Kritikken av dette avviket må derfor både rette seg mot feil i ledelsen av det faglige arbeidet på alle plan i partiet, og mot feil som begås av kamerater med faglige tillitsverv. Disse kameratene gjør mye bra for partiet og arbeiderklassen, og feila er underordna. Men kritikken er nødvendig for å bedre dette arbeidet og hindre at det kommunistiske arbeidet degenererer til å bli en kopi av det sosialdemokratiske, noe som har skjedd mange ganger før i historia.

(ingen mot, en avholdende)

I partikampen siste år må SKs faglige utvalg kritiseres for liten årvåkenhet overfor høyrefaren i partiet: Kritikken av høyretendensene blei i første omgang møtt med skepsis og delvis avvist. FUs arbeid for å korrigere høyretendensene har vært nølende og har kommet seint i gang. Spesielt uheldig har det vært at noen kamerater i FU i debatten på en uheldig måte ensidig har retta skytset mot partiledelsen, samtidig som de har unnlatt å kritisere ekstreme høyrestandpunkter: dette har vært til stor skade

for oppgjøret med disse standpunktene. Utviklinga på høsten 1980, særskilt i forbindelse med avslutninga av landsmøte-diskusjonen, viser at det er i gang ei utvikling som bør kunne korrigere disse feila.

At »venstre»feila i perioden 76-77 ikke blei oppsummert og kritisert helhetlig og systematisk i partiet har vært med på å skape grunnlag for høyreavviket nå.

I ly av oppgjøret med det revisjonistiske høyreavviket i 1975 oppsto det ekstreme ultra»venstre» tendenser, spesielt med utspring i den daværende ledelsen for partiets ungdomsorganisasjoner. Partiledelsen kritiserte og bekjempa disse avvika. Men nye »venstre»feil som utvikla seg i 1976/77 hadde partiledelsen sjøl et direkte ansvar for.

Dette »venstre»avviket var et avvik først og fremst i taktikk, organisasjon og filosofi. Det var i mindre grad et avvik i politikken og de programatiske prinsippene for partiet.

»Venstre» i filosofien betyr subjektivisme, mangel på nøkternhet og grundighet i undersøkelser og planlegging. Det betyr harde slag i kaderbehandlinga og dårlig forståelse for ressursene til såvel partimedlemmer som andre folk. Ideen om et »monolittisk» parti der det ikke finnes motsigelser, er et ekstremt eksempel på slikt »venstre» syn i filosofien. Denne partifilosofien har hatt innflytelse også hos oss. »Venstre»feila dominerte ikke partiets politikk, men hadde de ikke blitt korrigert, kunne de ført partiet inn i isolasjon. Slike »venstre» og høyreavvik har røtter i svakheter i denne klassemessige sammensettinga i partiet.

(ingen mot, 2 avholdende).

Medlemmene i partiet har spilt en viktig rolle for å sette søkelys på feil i partiet. Svært mange medlemmer har gjennom partikampen blitt mer aktive i å fremme sine synspunkter og ta ansvaret for å utvikle partiets politikk og oppsummere partiets erfaringer. Dette har vist at det finnes store ressurser blant medlemmene som ikke har fått komme til sin rett tidligere. Dette er et verdifullt resultat av partikampen som vi må ta vare på og videreutvikle. Det

finnes en underordna negativ tendens til å legge alt ansvar for problemene i partiet på ledelsen og nekte å gjøre opp med egne feil før alle feil hos ledelsen er korrigert. Vi vil oppfordre partikameratene til å gå mot denne tendensen og kritisere feil uansett på hvilket plan de fins i partiet. SK har i perioden gjort viktige feil som har svekka den demokratiske sentralismen. Særlig har det manglet systematiske undersøkelser og vitenskapelige oppsummeringer etter prinsippene for bruk av masselinja. Subjektivistiske og urealistiske planer undergravde distriktsstyrenes og partiavdelingenes sjølstendighet. Dette svekka partidemokratiet. SK har også gjort andre feil som skada partidemokratiet. Landsmøtet vil nevne feil i behandlingen av statsstøtte til Klassekampen, feil i opplegg til landsmøtediskusjonene, krav om for stor grad av enighet og tendens til å tillate for lite uenighet i partiet, tendens til å møte kritikk med motangrep m.m. Slike feil bunner i tenking som er prega av manglende tillit til det øvrige partiets evne til å være med på å utvikle politikken, og viser at SK ikke har forstått godt nok å utnytte den ressurs som ligger i å mobilisere massene til skapende politisk tenkning.

Det er gjort en del for å rette på sanne feil. Det er nå i gang mange friske og skarpe demokratiske diskusjoner i partiet. Den nye sentralkomiteen må ha som målsetting å fortsette arbeidet med å styrke partidemokratiet og derigjennom den demokratiske sentralismen på alle plan i partiet. Dette er både et spørsmål om endring og bedring av en del organisasjonsrutiner og et spørsmål om å heve den teoretiske og ideologiske forståelsen i hele partiet.

Det at det er avdekket et alvorlig høyreavvik i partiet må ikke hindre oss i å fortsette å føre diskusjoner om uløste problemer i partiets arbeid og uløste problemer i den marxist-

leninistiske teorien. Slike diskusjoner må tvert om utvikles i tida som kommer.

Landsmøtet avviser forsøka på å undergrave partinormene, det avviser ultrademokrati og fraksjonisme. Det er svært viktig å respektere vedtektene, og alle medlemmer og partiorganer må se det som sin oppgave å sikre dette.

Landsmøtet vil understreke alvoret i det moderne-revisjonistiske høyreavviket i partiet. Det at landsmøtet har slått fast at dette er hovedfaren, er et viktig skritt på veien til å korrigere det. Men avviket går svært djupt og er på ingen måte ferdig analysert og korrigert. Vi vil appellere til alle medlemmer og tillitsmenn i partiet om å gå grundig til verks i kritikken av høyreavviket i partiet og hos seg sjøl. Høyreavviket er omfattende og har hatt stor støtte. Derfor er det sjølsagt viktig at vi ikke bare gjør en formell og overflatisk korrigering. Vi må være grundige, gjenreise studiene i marxismen-leninismen, styrke kaderfostringa, spesielt fostre mange kvinnelige kadre og kombinere studier og teoretiske diskusjoner med en mer aktiv innsats i Klassekampen. Diskusjonene må føres på en saklig og kameratslig måte. Gjennom en slik korrigeringsbevegelse kan partiet styrke seg, slik at det i framtida blir mer motstandsdyktig overfor revisjonistisk innflytelse.

Partiet står foran store oppgaver i klassekampen, i kampen for norsk sjølstendighet og mot imperialismen. Linjekampen og partidiskusjonene i den siste perioden inneholder verdifulle lærdommer. Evner vi å bruke dem riktig, kan de hjelpe AKP(m-l) til å løse problemene partiet har nå og vinne nye, viktige framganger.

(enstemmig vedtatt, uten avholdende)

(Deretter blei forslaget som helhet enstemmig vedtatt).

SKs MELDING

Etter innleiinga om beretninga blei det lagt fram ei melding fra SK som tok opp en del sider ved SKs arbeid som ikke er behandla i beretninga.

I meldinga redegjorde SK for tre dispensasjoner fra landsmøtevedtak som SK har sett det nødvendig å gjøre i perioden. Det gjaldt:

-Korrigeringa av parolen »ingen bevilgninger til det borgerlige militærapparatet».

-Dispensasjon fra vedtektenes forbud mot underdistrikter på grunnlag av bransjer.

-Tatt i bruk statsstøtte til Klassekampen i strid med programformuleringa fra 1976.

SK ba om landsmøtets godkjenning av disse dispensasjonene fra det forrige landsmøtets vedtak og landsmøtet godkjente dem enstemmig sammen med resten av SKs melding.

I tilknytting til SKs melding blei det lagt fram en organisasjonsoversikt. Av den gikk det fram at partiets medlemstall økte kraftig i åra 1977-78 og at det sank litt i 1979. Talla for 1980 er foreløpig usikre på grunn av seine og ufullstendige rapporter. Foreløpige opplysning-

er tyder på balanse mellom utmeldinger og innmeldinger til og med 1. termin 1980. Oversikten viste også at arbeiderandelen av partiets medlemmer økte kraftig fra 1975 til 1978, mens den gikk noe tilbake i 1979. Andelen medlemmer fra det lavere småborgerskapet sto omtrent stille fra 1975 til 1977, men økte klart i 1979. Andelen medlemmer fra den høyere delen av småborgerskapet har hatt en synkende tendens i hele perioden.

I tilknytting til SKs melding blei det også gitt en redegjørelse for arbeidet med partibedriftene og tiltak for å bekjempe den økonomiske krisa. Det blei lagt fram regnskapstall fra bedriftene som viste at SKs tiltak hadde vært effektive og at partibedriftene nå har en i hovedsak sunn økonomi. Det blei slått fast at det ikke lenger finnes noen økonomisk krise i disse bedriftene, sjøl om det fortsatt finnes noen problemer. Økonomien i bedriftene er under kontinuerlig oppsyn fra SKs økonomiutvalg. (Se også vedtak om partiøkonomien under pkt. III).

I tilknytting til SKs melding blei det også gitt en punktvis redegjørelse for SKs handtering av den fraksjonelle virksomheten til det tidligere SK medlemmet Leif, (som fram til våren -80 var

formann i Oslo DS). Leif var blitt invitert til å legge fram en skriftlig redegjørelse for sitt syn for landsmøtet, en rett han ikke nytta.

FRAKSJONISMESAKA

Under beretningspunktet ferdigbehandla også landsmøtet diskusjonen om fraksjonismen til det tidligere SK-medlemmet Leif.

Først blei forslaget fra Svein Hø og Asbjørn S stilt under votering (tidligere trykt i TF). Samtlige landsmøtedelegater stemte mot dette forslaget.

Deretter blei det votert punkt for punkt over et forslag fra redaksjonskomiteen. Samtlige

punkter i redaksjonskomiteens forslag blei vedtatt og vedtaket er gjengitt nedenfor med stemmetall under de enkelte punktene. Under punkt 3 blei en setning i H 1/Sr 3. forslaget stilt opp mot redaksjonskomiteens forslag. Setningen lød: »PUs vedtak om fraksjonisme trekkes tilbake.» Dette forslaget fikk 1 stemme. Før voteringa over pkt. 3, la møtelederen ved en protokoll-merknad om dette

punktet. Merknaden lyder: »Jeg tolker setningen »Landsmøtet tar PU-vedtaket til etterretning» som landsmøtets måte å godkjenne PUs framgangsmåte på.»

Deretter gikk forsamlinga til votering over punkt 3.

Til punkt 4 i forslaget blei det stilt et forslag med følgende ordlyd: »Landsmøtet er enig i Oslo-årsmøtets kritikk på dette punktet.» Forslaget fikk 1 stemme, mens 4 stemte avholdende.

Det endelige vedtaket lyder:

VEDTAK OM TIDLIGERE SK-MEDLEM LEIF (eks.formann i Oslo -DS)

1). Landsmøtet finner det godtgjort at kameraten har brukt fraksjonelle metoder for å fremme sine synspunkter.

(enstemmig vedtatt)

2). Det var nødvendig og riktig av partiledelsen å gripe inn mot denne fraksjonelle virksomheten.

(enstemmig vedtatt)

3). Landsmøtet tar avstand fra forslaget om å trekke tilbake PU-vedtaket som kritiserte kameratens fraksjonisme. Landsmøtet tar PU-vedtaket til etterretning.

(vedtatt mot 1 stemme og 1 avh.)

4). Landsmøtet mener at kritikken av kameraten blei lansert innledningsvis på en måte som gjorde det unødvendig vanskelig å skjønne alvoret og omfanget av kameratens feil. Landsmøtet vil understreke viktigheten av at parti-medlemmene i saker hvor det står alvorlige motsigelser, får presentert et best mulig

materiale for å kunne ta stilling til de politiske uenighetene som eksisterer.

Landsmøtet vil samtidig si seg fornøyd med det materialet som etterhvert er blitt presentert om kameratens fraksjonisme i partiet. Dette materialet har på en overbevisende måte avslørt kameratens virksomhet.

(vedtatt mot 2 stemmer)

5). Landsmøtet støtter at kamerat Leif er trukket tilbake fra sitt tillitsverv som SK-medlem.

(vedtatt med 1 avh. stemme)

6). Landsmøtet vil kritisere kameraten fordi han på tross av påviselig uenighet i partiets prinsipp-program og vedtekter og SKs beretning, har unnlatt å fremme motforslag og argumentere for sitt syn. På denne måten har han sabotert medlemsdemokratiet i partiet.

(enstemmig vedtatt)

VEDTAK OM KLASSEKAMPEN

I den siste landsmøte-perioden har det vært en viktig strid om Klassekampens betydning og framtid som dagsavis. Landsmøtet oppsummerer diskusjonen om dette slik:

1) Det var et riktig og viktig skritt framover for AKP(m-l) at Klassekampen blei dagsavis i 1977.

2) Det var alvorlige idealistiske feil i planlegginga av dagsavisa som var med på å legge grunnlaget for krisa i 1978. SKAU har hovedansvaret for dette.

3) Dagsavisa burde fra første stund utnytte rettighetene til statssøtte og trykking av statsannonser. Den prinsipielle avvisninga av dette i prinsipp-programmet fra det 2. landsmøtet i 1976 var dogmatisk og skadelig.

LANDSMØTET

TF 21

Landsmøtet gir sin fulle tilslutning til at denne feilen blei retta opp av landskonferansen i juni 1979.

4) De kameratene som kritiserte denne feilen for 1979 hadde rett. Det var feil av SKs arbeidsutvalg å stoppe debatten om dette i Klassekampen i mars 1979.

5) I perioden har det blitt reist kritikk av dagsavisa ut fra en påstand om at den krever for mye krefter av partiet som heller bør disponeres til annet arbeid. Denne kritikken er feilaktig og skadelig. Den kunne, dersom den var tatt til følge, ha ført til at dagsavisa beli nedlagt. Forslag om dette blei også reist i debatten. Dette uttrykker manglende forståelse av viktig-

heten av den sentrale kommunistiske propagandaen for partiet, ulike former for klassekamp og kamp mot imperialismen. Landsmøtet avviser som feilaktig alle forslag om å legge ned dagsavisa nå. Den må prioriteres høyt, og partiet må slåss hardt for å beholde den.

6) Landsmøtet støtter innholdet i det stående direktivet om Klassekampen som SKAU sendte ut sommeren 1980, der det heter at det bør være det normale at en partiavdeling driver fast arbeid med Klassekampen. Målet er noe langt mer enn å sikre at Klassekampens opplag holder stillingen. Det er å styrke Klassekampens rolle som politisk og organisatorisk kraft i arbeiderklassen.

I samband med dette blei det stilt et tilleggsforslag om Klassekampen som var slik:

»Det er også kritikkverdig at vedtaket om å gjøre Klassekampen til dagsavis blei offentliggjort uten forutgående partidiskusjon av konsekvensene.»

Dette forslaget falt mot 6 stemmer, ingen avholdende.

Følgende forslag blei også stilt:

»Det nye SK må undersøke påstandene om at ukeavis kan være en vel så effektiv propagandist og nå breiere ut. Argumentasjonen til nå har ikke imøtegått denne påstanden.»

Dette forslaget falt, da det bare fikk 2 stemmer. Ingen stemte avholdende.

III.REGNSKAP/REVISJON

Regnskap blei lagt fram med en kommentar fra sentralkomiteens kasserer.

Revisjonsutvalget som gikk gjennom regnskaper og bilag, foreslo regnskapene godkjent med vedlagte merknader.

Dette blei vedtatt enstemmig, uten avholdende stemmer.

I samband med dette punktet blei følgende forslag lagt fram:

UTTALELSE OM ØKONOMIARBEIDET

Landsmøtet har revidert SKs regnskaper og drøfta situasjonen i partiøkonomien. Krisa er nå overvunnet, og såvel partiøkonomien som parti-

bedriftene er under betryggende ledelse.

En konkurs i partibedriftene ville vært et alvorlig tilbakeslag for den kommunistiske

bevegelsen i Norge. Det var derfor sterkt kritikkverdig at SKs manglende kontroll og politiske forståelse av økonomiarbeidets betydning nesten førte til økonomisk katastrofe. Dette forholdet skapte ei djuptgående tillitskrise i partiet.

Det må legges stor vekt på at denne situasjonen nå er forandra. Økonomikrisa er avverget, og det er lagt et solid fundament for en sunn partiøkonomi. Landsmøtet vil gi honnør til SK for måten disse alvorlige problemene er løst på. I samsvar med den sjølkritikken som ble lagt fram for partiet, er det tatt et grundig oppgjør med tidligere feil. Dette skulle være et godt utgangspunkt for å gjenopprette tilliten til SKs økonomiarbeid.

Det er nå nødvendig å konsolidere det som er vunnet. En viktig del av denne konsolideringa er at alle ledd i partiet tar et fast grep om arbeidet med Klassekampen, i samsvar med SKs direktiver. Videre er det nødvendig å stanse tilbakegangen i kontingent-innbetalinga, og snu dette til ei positiv utvikling. Skjer ikke det, kan vi få ei krise i partiøkonomien som vil føre til kraftig svekkelse av partiorganisasjonen og de sentrale

organer.

Landsmøtet vil peke på at SK nå forvalter partiets inntekter på en måte som bør være en spore til å yte mer. Partiets behov for inntekter er økt. Viktige oppgaver som styrkning av det faglige arbeidet, studieaktiviteten, det internasjonale arbeidet og arbeidet med å forberede partiet på en krigssituasjon vil bli skadelidende hvis ikke den negative tendensen i kontingentarbeidet blir snudd.

Landsmøtet vil understreke at det er viktig og nødvendig å korrigere høyreavviket i kontingentarbeidet. Både partiorganer og medlemmer blir oppfordret til å legge stor vekt på det økonomiske arbeidet i tida framover. SK har nå gått i spissen for ei korrigering av økonomiarbeidet. Da er det opp til distriktsstyrene, laga og medlemmene å følge opp dette eksemplet gjennom ei aktiv kampanje for å heve kontingentene. På den måten kan vi legge grunnlaget for avgjørende framgang både for AKP(m-l) og hele den progressive bevegelsen.

Vedtatt enstemmig, uten avholdende stemmer.

IV. PRINSIPP-PROGRAMMET

Behandlinga av prinsipp-programmet bygde på forslaget som blei sendt ut til diskusjon i juni 1980, også kjent som F-80. (Her blir forkortelsen F-80 brukt om dette forslaget, mens det ferdige programmet som landsmøtet vedtok blir kalt P-80.)

Landsmøtet fikk framlagt en gjennomgang av flere hundre forslag som er kommet inn fra laga og fra kamerater i og utafor partiet direkte til prinsipp-program-komiteen, med innstilling til behandlinga av dem. Redaksjons-komiteen arbeidet med å lage ferdig skriftlige endringsforslag under møtet. Etter en innledning og debatt i plenum blei det igjen utarbeida nye skriftlige endringsforslag, og deretter blei det

votert over hele programmet bit for bit i plenum.

I regelen blei forslag bare lagt fram til votering når det var en delegat på landsmøtet som stilte dem og altså ville stemme for i plenum. (f.eks. blei forslag om å oppretholde setningene på F-80s side 52 om partiet under sosialismen ikke stilt av noen på landsmøtet, og derfor var det heller ingen særskilt votering for eller mot dem.) I enkelte tilfeller blei slike forslag likevel reist av redaksjonskomiteen for å få en klar markering av landsmøtets syn, enda det ikke var noen landsmøtedelegater som sto bak dem (eks. spørsmålet om Stalin skulle tas ut av lista over klassikere.)

LANDSMØTET

TF 23

På landsmøtet i 1973 og 1976 blei hele programmene vedtatt i prinsippet med mandat til SK om å omarbeide dem etterpå i tråd med mange allmene endringsforslag og protokollbemerkninger. Landsmøtet i 1980 arbeidet med intensjonen at så mye som mulig av prinsippprogrammet skulle vedtas ordrett på landsmøtet. Resultatet er at omlag 60% av teksten er vedtatt ordrett (med mulighet for små, reint språklige opprettinger). Landsmøtet gikk fra målsettinga å vedta en ordrett tekst bare der debatten og forslaga som lå på landsmøtets bord ved voteringa viste at det var ønskelig med en videre bearbeiding og landsmøtets tid ikke tillot at den blei gjort med en gang. I virkeligheten omfatta denne bearbeidinga mye mindre enn de omlag 40% som ikke blei vedtatt ordrett. I de fleste tilfellene lå det ferdige endringsforslag på landsmøtets bord som landsmøtet i hovedsak var tilfreds med, mens det sto igjen noen få nøkkelformuleringer innimellom som landsmøtet ikke ville prioritere å lage i plenum ved avsluttende behandling. Det som virkelig måtte nyskrives etter landsmøtets vedtak, var først og fremst noen ganske få kapitler. Samla sett representerer derfor dette programmet noe nytt for AKP(m-l) fordi det på de fleste områdene er helt ferdig fra sjølve landsmøtet.

Protokollen fra pkt. IV er stor og behandlinga var komplisert, de enkelte sakene blei ikke alltid tatt opp i den rekkefølgen de står i programmet. Her følger ei sammenfatning av de viktigste vedtaka, som er redigert slik at de følger rekkefølgen i forslaget fra juni - F-80 og det ferdige prinsipp-programmet P-80. (Den som vil studere landsmøtets behandling i detalj bør her ha både F-80 og P-80 for handa.).

INNLEDENDE VEDTAK:

AKP(m-l)s 3. landsmøte støtter AKP(m-l)s militærpolitiske program, vedtatt på landskonferansen våren 1979.

enstemmig ingen avholdende.

Partinavnet skal være AKP(m-l).

Enstemmig ingen avholdende

Stalin blir handsama i partiprogrammet saman med dei andre klassikarane.

Enstemmig ingen avholdende

Dette partiprogrammet skal vera på nynorsk.

Vedtatt mot 1 stemme ingen avholdende.

PROSEDYREVEDTAK

Det blei videre vedtatt at klassikersitatene skal utstyres med fotnoter, at landsmøtet tok sikte på å vedta en ordrett tekst med muligheter for rene redaksjonelle rettelser av feil og språkendringer, at AU i det nye SK fikk i oppdrag å gjøre slik redigering og evt. redigering av hele avsnitt. Vedtak om dette var enstemmige uten avholdende stemmer.

INNLEDNING

Redaksjonskomiteens forslag **enstemmig** ingen avholdende

DEL I

Kapittel 1 - red.koms forslag **enstemmig** ingen avholdende

Kapittel 2 a, b, c, - red.koms forslag **enstemmig** ingen avholdende

Kapittel 2d: redkoms forslag (se tekst P-80)

Mot det endringsforslag, siste setning endres til:

»USA er framleis ei supermakt som tek del i kampen om hegemoni på heile kloden.»

red.koms. forslag **vedtatt for endringsforslaget 11 stemmer** ingen avholdende.

Kapittel 2, e, f, g, h, i, red.koms forslag **enstemmig** ingen avholdende.

Kapittel 3: red.koms forslag (se tekst P-80).

Mot det endringsforslag til 3d. 2. avsnitt:

»Men skal fredsrørsla verkeleg kunne vinne fram, må ho rette seg mot begge supermaktene.

Ho må avsløre og fordømme såvel USA som Sovjet sine krigsførebuande tiltak, samt stø dei folka og landa som forsvarar seg mot deira aggresjon i dag.»

Endringsforslaget stilt til votering, **falt mot 1 stemme** ingen avholdende.

Deretter votering over hele red.koms forslag til kap. 3.

enstemmig vedtatt ingen avholdende.

DEL II

Kapittel 4: redkoms forslag **enstemmig** vedtatt ingen avholdende.

Forslag om ny kapitellinndeling fra red.kom: tidligere kap. 5 (i F-80) deles opp i kap. 5, 6, 7, 8, 9 (i P-80).

(Dette betyr at Kvinner, Nasjonal underkuing, Landsbygda og Natur og Miljø blir behandla i egne kapitler og ikke som undravsnitt i et kapittel om klasseanalysen).

enstemmig vedtatt ingen avholdende.

Homofili: forslag fra red.kom om at det blir tatt inn i del IV

Motforslag om at det blir tatt inn i del II.

Red.koms forslag vedtatt - 16 stemmer mot - 8 avholdende.

Kapittel 5 (unntatt underavsnitt om filleproletariatet)

redkoms forslag **enstemmig** ingen avholdende.

Kapittel 5 - underavsnittet om filleproletariatet-

forslag om ferdigredigering etter LM **enstemmig** ingen avholdende.

Kapittel 6 (i P-80, Kvinner), forslag:

»LM gir sin tilslutning om prinsippet med relevante forslag vedlagt, ferdigredigeres etter LM.» **enstemmig** ingen avholdende.

Kapittel 7 (i P-80, den nasjonale underkuinga) - red.koms forslag **enstemmig** ingen avholdende.

Kapittei 8 (i P-80, om landsbygda), forslag:

»LM gir sin tilslutning i prinsippet med relevante forslag vedlagt, ferdigredigeres etter LM» **enstemmig** ingen avholdende.

Kapittel 9 (i P-80, natur & miljø) først votert over red.koms forslag,

enstemmig ingen avholdende.

Deretter votert over tillegg, stilt i plenum:

»Landsmøtet vil ha inn at partiet er mot atomkraftverk i Norge.»

tillegget vedtatt - 5 stemmer mot - 6 avholdende.

Kapittel 10 og 11 - red.koms forslag **enstemmig** ingen avholdende.

DEL III

Red.koms forslag for del III under et - **enstemmig** ingen avholdende.

DEL IV

Kapittel 17 (i P-80, interessekamp) og Kapittel 18 (i P-80, fagforr.)

forslag: oversendes, redigeres etter LM - **vedtatt - 11 mot - 3 avholdende.**

Kapittel 19 - red.koms forslag **enstemmig** ingen avholdende.

Kapittel 20 (i P-80, valg) - red.koms forslag, med tilleggssforslag om å inarbeide intensjonen i to protokollmerknader

enstemmig - ingen avholdende.

Kapittel 21 (i P-80, om demokratiske rettigheter), forslag:

»ferdigredigeres etter LM» **enstemmig** ingen avholdende.

Forslag stilt i plenum om at 3 nye kapitler skulle inn i del IV: Ungdom, Homofili, Målsak, men ferdigredigering etter LM, og overskrifta på del IV kunne vurderes etter LM: **enstemmig** ingen avholdende.

(I P-80 er ungdom blitt kapittel 22, Homofili kapittel 23, målsak kapittel 24).

Kapittel 24 - målsak: Her deltok en særskilt invitert kamerat fra målfraksjonen i partiet. Han stilte forslaget til målfraksjonen (se teksten i P-80) og mot dette blei det stilt noen

endringsforslag.

Avstemninga var avsnitt for avsnitt.

Første avsnitt, (ingen endringsforslag) **vedtatt - 1 mot -ingen avholdende.**

Andre avsnitt, målfraksjonens forslag se P-80, Endringsforslag:

»Det store fleirtalet av det norske folket snakkar dialekt. Nynorsk bygger på norske dialektar medan bokmålet har røter i dansk. Bokmålet er halde oppe som talemål først og fremst av borgarskapet.»

Målfraksjonens forslag vedtatt - endringsforslaget 12 - 4 avholdende.

tredje avsnitt, målfraksjonens forslag se P-80 Endringsforslag:

»Borgarskapet nyttar herredømmet over statsmakta, massemedia og utdanning til å halde det norske folkemålet nede i skrift og tale.»

Målfraksjonens forslag vedtatt - endringsforslag 16 - ingen avholdende.

Tilleggsforslag, nytt 4. avsnitt (om engelske og amerikanske uttrykk i norsk, se teksten i P-80) **vedtatt - 8 avholdende**

Til slutt hele målkapitlet (kapittel 24 i P-80) til votering:

vedtatt - 3 mot ingen avholdende.

Kapittel 25 (i P-80, teori og kultur) red.koms forslag

enstemmig ingen avholdende.

Kapittel 26 (i P-80, sjølvstendet...) redkoms forslag

enstemmig ingen avholdende.

Kapittel 27 (i P-80 krig) her forelå red.koms innstilling og tre endringsforslag.

til kap. 27 d (AKP(m-l)s linje for nasjonal-revolusjonær frigjøringskrig...) 4. avsnitt, 3.periode, begynnelsen endres til:

»Ho vil vere med på å avgjøre kva klasser og grupper i den norske nasjonen som vil...» (osv. som før).

6.avsnitt, 3, periode går ut og erstattes med følgende:

»Likevel vil ein sovjetisk okkupasjon truleg skape grunnlag for ein svært brei front mot okkupasjonsmakta. At store delar av monopolborgarskapet er knytta til USA, vil truleg og

skape eit visst grunnlag for motstand i dette skiktet. Det kommunistiske partiet si oppgave er å utnytte all snev av motstandsvilje, all splitting og vakling i borgarskapet til å skape ein breiast mogleg front mot okkupasjonsmakta.»

Votering over disse to tilleggsforslaga under ett:

falt - 2 for - 2 avholdende.

Etter dette blei følgende forslag stilt til kapittel 27d, 6 avsnitt, 3. periode går ut og erstattes med følgende:

»Men kommunistane må søke einskap med einskildpersoner, grupper og skikt som vil kjempe mot okkupasjonsmakta.»

falt - 12 for - 2 avholdende

Deretter votering over hele red.koms forslag til kap. 27 under ett

enstemmig ingen avholdende.

DEL V

Red.koms forslag til del V under ett **enstemmig ingen avholdende.**

DEL VI

Forslag:

»LM gir tilslutning til at kommunistpartiet må spille den ledende rolla i hæren.»

Enstemmig ingen avholdende.

Forslag:

»LM gir sin tilslutning til hovedlinjene i del VI med de framlagte endringene, ferdigredigeres etter LM.» **enstemmig ingen avholdende.**

Dette vedtaket bygde på en tekst fra redaksjonskomiteen der den støtta den gamle programkomiteens **mindretall** i synet på partiets rolle (i F-80, kapittel 23, s. 52, mindretallet ønska strykninger markert ved forslag 72, 73 og 74). I P.80 svarer dette til kap. 30 pkt. a). Teksten til dette lå på landsmøtets bord og var med i avstemninga over del VI.

DEL VII

Forslag:

»LM gir tilslutning til hovedlinjene i del VII med de framlagte endringene, ferdigredigeres etter LM». **Enstemmig** ingen avholdende.

AVSLUTNING

Etter voteringene over prinsipp-programmet kapittel for kapittel og del for del avslutta landsmøtet programbehandlingen med å stemme over følgende vedtak:

VEDTAK OM PRINSIPP-PROGRAMMET

Landsmøtet har ferdigbehandla og vedtatt prinsipp-programmet.

Landsmøtet er tilfreds med utfallet av debatten om programmet. De viktigste politiske spørsmål som har vært oppe i denne debatten har også vært oppe på landsmøtet.

Landsmøtet vil slå fast at det er stor enhet i partiet om de politiske hovedspørsmål som er behandla i prinsipp-programmet. Debatten har ført oss videre og styrka enheten i partiet.

Det fins mange viktige programmatisk spørsmål der AKP(m-l) ikke har utvikla politikken sin langt nok. Arbeidet med å utvikle politikken på disse områdene vil fortsette i neste landsmøteperiode.

Landsmøtet vil understreke at i den situasjonen partiet nå er i er det spesielt viktig å forsvare grunnleggende prinsipper i marxismen-leninismen Mao Zedongs tenkning mot revisjonismen.

Landsmøtet vil understreke at enheten i partiet om det nye prinsipp-programmet er et godt grunnlag for det praktiske arbeidet og den politiske diskusjonen i den nye landsmøteperioden.

Dette blei **enstemmig vedtatt**, uten avholdende stemmer.

V. SAMEPROGRAMMET

Forslag ble lagt fram på vegne av programkomiteen for sameprogrammet av en gjest (se konstitueringa).

Sameprogramkomiteen trakk tilbake det utsendte forslaget del B - Arbeidsprogram fra behandling på landsmøtet ut fra ønske om at det skal behandles sammen med resten av

AKP(m-l)s arbeidsprogram i 1981.

Sameprogrammet med endringer og tilføyelser lagt fram på møtet, og en spesiell merknad om å styrke det som sto om faren fra den sovjetiske sosialimperialismen, blei vedtatt enstemmig, uten avholdende stemmer.

VI. ARBEIDSPROGRAMMET

Følgende forslag til vedtak med innstilling fra redaksjonskomiteen blei lagt fram:

FORSLAG TIL VEDTAK OM ARBEIDSPROGRAMMET

Diskusjon om arbeidsprogrammet starter i hele partiet etter det tredje landsmøtet.

Diskusjonen bør ta sikte på å avsluttes ved en landskonferanse i løpet av 1981 som kan fatte rådgivende vedtak om arbeidsprogrammet. På grunnlag av dette bør SK vedta arbeidsprogrammet endelig i 1981.

Landsmøtet har ikke behandla 2. utkast til arbeidsprogram som delegatene har fått tilsendt. Landsmøtet godkjenner at en revidert utgave av dette blir sendt ut i partiet i arbeidsprogram-komiteens navn og lagt til grunn for partidiskusjonen.

REDAKSJONSKOMITEENS INNSTILLING

Støttes med den merknaden at redaksjonskomiteen ikke tar stilling til når i perioden den obligatoriske diskusjonen om arbeidsprogrammet skal være.

Forslaget med merknad fra redaksjonskomiteen vedtatt enstemmig, uten avholdende stemmer.

VII. VEDTEKTENE

Formannen i vedtektskomiteen holdt ei politisk innleiing om vedtektene. Deretter gikk landsmøtet til behandling av vedtektene paragraf for paragraf.

Innleiinga til vedtektene og §§1-4 blei vedtatt enstemmig. Under §5 forelå det et tilleggsforslag med følgende ordlyd:

»Ledende organer har også et stort ansvar med å sørge for at ytringer og kritikk fra enkeltmedlemmer og grunnorganisasjoner som er beregnet på resten av partiet, blir gjort kjent i partiet.»

Forslaget fikk 1 stemme, resten av delegatene stemte imot. Deretter blei §5 vedtatt enstemmig. Landsmøtet vedtok så følgende kommentar til vedtektenes §5, enstemmig:

»KOMMENTAR TIL VEDTEKTENES §5 FRA AKP(m-l)s 3. LANDSMØTE:

Vedtektenes §5 sier om pliktene til ledende organer på alle nivåer i partiet: »De plikter å hjelpe til med å fostre partimedlemmene til erfarne, dyktige og sjølstendige klassekjempere som kan ta ledende oppgaver både i og utafor partiet.» Landsmøtet kan konstatere at denne plikten forsømmes særskilt overfor kvinnene i partiet. Landsmøtet slår fast at denne praksisen er kvinneundertrykkende og vedtektsstridig. Ledende organer på alle plan plikter etter vedtektene å ta særskilte tiltak i forhold til kvinnene i partiet for å fostre dem slik §5 krever. Det er også i strid med vedtektene at det finnes kvinneundertrykking i partiet og det er alle partimedlemmers og partiorganers vedtektsmessige plikt å bekjempe kvinneundertrykking i partiet.»

Til §6 forelå det et forslag om å stryke orda »med hard hand» i slutten av paragrafen. Forslaget fikk 2 stemmer og 1 stemte avholdende. Resten av delegatene stemte mot dette.

Deretter blei §6 vedtatt enstemmig.

Til §7 forelå følgende tilleggsforslag:

»I særlige tilfeller kan partiet inkalle delegater fra avdelinger for å ta opp noen få brennende politiske spørsmål. Mandatene til hver enkelt landskonferanse må gjøres klart på forhånd slik at medlemmene kan ta stilling til de forslagene som blir reist.»

Vedtektskommisjonen innstilte på at forslaget skulle forkastes ved å vise til at vedtektene i dag gir SK de mandater den trenger til å innkalle rådgivende partikonferanser. Forslaget ga etter vedtektskommisjonens mening en uheldig definisjon av konferansens sammensetning, mandat og deres plass i partiarbeidet. Ved voteringa fikk tilleggsforslaget 2 stemmer. 1 delegat stemte avholdende, resten mot.

Deretter blei §§7 - 23 vedtatt enstemmig.

Vedtektskommisjonen hadde foreslått at ordet »sentralkomite» skulle erstattes med ordet »sentraltstyre» i vedtektene. Forslaget falt, da det bare fikk 42% av stemmene, mens 50% stemte for å opprettholde ordet »sentralkomite».

Deretter blei vedtektene vedtatt enstemmig. Vedtektene vil bli publisert sammen med prinsipp-programmet.

VIII. INKOMNE FORSLAG

Følgende forslag blei vedtatt:

(Om statsstøtte til RV)

Vi har nå ett års erfaring med over 20 RV-representanter i kommune- og fylkesstyrrer. I denne perioden har ikke RV evna å løse problemet med å finansiere sin virksomhet lokalt og sentralt.

Vi har lovt «å være pålitelige representanter». Når RV ikke ved egen virksomhet klarer å finansiere drifta si, så reises spørsmålet om andre måter å skaffe penger for å løse oppgavene vi har påtatt oss: Vi går mot at kontingenten

til partiet sentralt og lokalt skal finansiere RV sin drift.

På denne bakgrunn vedtar landsmøtet at RV skal nytte retten til statsstøtte. Dette betyr ikke at RV vil nytte seg av alle muligheter som fins til støtte. Støtte må ikke gi personlig økonomisk fordel til RV-representantene. SK må vedta instruks for de konkrete tilfellene som blir aktuelle.

(enstemmig, uten avholdende stemmer)

VEDTAK OM POLEN

Offentliggjort eksternt (Se RØDE FANE).

Enstemmig, ingen avholdende.

VEDTAK OM ALTA

Offentliggjort eksternt (Se RØDE FANE)

Enstemmig, ingen avholdende.

VEDTAK OM FRED- OG FORSVARSPOLITIKK

Offentliggjort eksternt (Se RØDE FANE)

Enstemmig, ingen avholdende.

VEDTAK OM MINIOPPGJØRET

Offentliggjort eksternt (Se RØDE FANE)

Enstemmig - ingen avholdende

ERKLÆRING TIL DEN INTERNASJONALE KOMMUNIST- ISKE BEVEGELSEN

Offentliggjort eksternt (Se RØDE FANE)

Enstemmig - ingen avholdende.

(VEDTAK OM INFORMASJON TIL PARTIMEDLEMMENE)

Landsmøtet understreker viktigheten av at partiledelsen i saker der det står motsigelser som er av avgjørende betydning for partiet, legger spesiell vekt på å presentere et representativt materiale slik at medlemmene kan få et sjølstendig grunnlag for å vurdere de politiske uenighetene som eksisterer.

Enstemmig vedtatt - uten avholdende stemmer.

(VEDTAK OM DISKUSJONER I PARTIET)

Landsmøtet slår fast at diskusjoner om sentrale politiske spørsmål, som spørsmålet om sosialismen, må føres videre i den kommende landsmøteperioden.

Enstemmig vedtatt - uten avholdende stemmer.

VEDTAK OM "FRAMLEGG TIL FRÅSEGN OM HOMOFILI" FRA 1974

I. I 1974 sendte den første sentralkomiteen i AKP(m-l) ut »Framlegg til fråsegn om homofili» som internt diskusjonsmateriale i partiet. Forslaget blei snart kjent utafor partiet. Høsten 1979 vedtok arbeidsutvalget i den andre sentralkomiteen å trekke forslaget tilbake som diskusjonsgrunnlag. Dette blei begrunna med at forslaget innholdt feil, kom med påstander som ikke var dokumentert og støtta ukritisk måten homofile er blitt behandla på i sosialistiske land. Arbeidsutvalget beklaga også at forslaget ikke var trukket tilbake langt tidligere.

II. AKP(m-l)s 3. landsmøte støtter denne kritikken av »Framlegg til fråsegn om homofili.» Forslaget har bidratt til å svekke kampen mot undertrykking av homofile i Norge og skapt vansker for det politiske arbeidet til homofile kommunister. Landsmøtet mener at forslaget inneholdt flere alvorlige feil:

1. Forslaget uttaler seg om årsakene til homofili på et uvitenskapelig og spekulativt grunnlag. Det gjentok et dogmatisk syn på homofili som har vært vanlig innafor den kommunistiske bevegelsen uten at det er blitt vitenskapelig begrunna. Spørsmålet om årsakene til homofili er uten betydning for den støtten kommunistene må gi til kampen mot undertrykkelse av homofile. At dette spørsmålet blei reist i forslaget åpna for å spre reaksjonære fordommer mot homofile blant kommunistene.

2. Forslaget støtta behandlinga av homofile i sosialistiske land. I praksis betydde det støtte til hard undertrykking av homofile. Sjøl om det aldri var hensikten, førte dette også til ideer om at partiet ville gå inn for lovforbud og straff mot homofili i et framtidig sosialistisk Norge.

3. Forslaget konsentrerte oppmerksomheten først og fremst om undertrykkinga av homofile i arbeiderklassen. Det er riktig at homofile arbeidere blir særskilt hardt undertrykt på noen

områder (f.eks. når det gjelder bolig og arbeid). AKP(m-l) som et revolusjonært arbeiderparti må bygge sitt arbeid i den homofile bevegelsen på arbeidernes klasseinteresser akkurat som partiet setter disse interessene sentralt i det arbeidet partiet gjør i andre massebevegelser.

Men partiet må også ta klart avstand fra den undertrykkinga som rammer **alle** homofile. Den ideologiske undertrykkinga som stempler homofile som mindreverdige, syndige, perverse ol. gir grunnlag for sosial isolasjon og psykisk terror og kan føre til forbud, straff og drap. For kommunister er det nødvendig å kjempe mot all slik undertrykking, uansett klassetilhørigheten til den som rammes.

III. Som helhet var forslaget et feilaktig og skadelig dokument. Sjøl om det aldri blei vedtatt som partiets linje, har det hatt negativ innflytelse på partiets arbeid med dette spørsmålet. Det skapte også mistillit til partiet blant homofile og skapte vansker for medlemmer og sympatisører som arbeidet i de homofile organisasjonene. Landsmøtet vil peke på at flere av disse kameratene har gjort en viktig innsats for å utvikle ei riktig linje for partiet i homofilisørsmålet. Dette har også omfatta riktig kritikk av forslaget fra 1974.

Det blei klart forholdsvis kort tid etter 1974 at forslaget ikke hadde støtte av et flertall i partiet, inneholdt skadelige feil og ikke var brukbart som grunnlag for partiets politikk. Landsmøtet vil på grunnlag av dette også skjerpe kritikken av sentralkomiteen fordi den ikke formelt trakk forslaget tilbake langt tidligere og gjorde tiltak som kunne rette opp den skaden som var gjort.

Enstemmig vedtatt - uten avh. stemmer.

(INTERNT VEDTAK TIL TILLEGG TIL VEDTAKET OVER)

Ovenstående publiseres i KK og Røde Fane som et svar på den kritikken som er blitt rettet mot »framlegg til fråsegn» gjennom innlegg i disse publikasjonene.

I de 6 årene som er gått siden »framlegg til fråsegn» ble vedtatt framlagt, har det aldri lyktes de homofile kameratene å få noen begrunnelse fra SK, SKAU eller enkeltpersoner i disse organene for innholdet i »framlegg til fråsegn». De homofile kameratene har også møtt store problemer med å oppnå diskusjon om motsigelser vedrørende »framlegg til fråsegn» og partiets praksis på dette feltet. Dette er sterkt kritikkverdigg, og det innebærer en

sabotasje av den åpne kampen mellom linjer i partiet. Det har skapt mistro og bitterhet blant homofile partikamerater og andre progressive som støtter de homofiles kamp. Derfor er det særlig viktig at de heretter gis muligheter til en åpen og demokratisk diskusjon av motsigelsene på dette feltet.

Landsmøtet vil uttrykke sin tilfredshet med den sjølkritikk som Finn S kom med i TF desember 1980 og KK 10. des. 1980. Det er sterkt kritikkverdigg at det har tatt så lang tid å få en slik sjølkritikk, men når den nå kommer, kommer den godt.

Enstemmig vedtatt - ingen avh. stemmer.

IX. VALG

Valg skjedde på grunnlag av innstilling fra valgkomiteen og gruppediskusjoner. Landsmøtet gikk gjennom et antall kandidater som var mer enn dobbelt så stort som de som blei valgt.

Ved avstemningene om valg i plenum blei det først stilt forslag om et maksimumsantall medlemmer i sentralkomiteen.

Det blei vedtatt mot 2 stemmer, 1 stemme avholdende.

Deretter blei det stilt forslag om et maksimumsantall varamedlemmer til sentralkomiteen.

Det blei enstemmig vedtatt, 1 avholdende stemme.

Deretter blei valgkomiteens forslag tatt opp en for en.

Første avstemning var om kamerat Pål S.

I samband med det tok St i ordet og ba om kommentarer fra landsmøtet til spørsmålet om han skal fortsette som partiformann. Mange av delegatene som tok ordet gikk sterkt inn for gjenvalg av St som partiformann.

Deretter blei St enstemmig innvalgt i sentralkomiteen, uten avholdende stemmer.

Etter dette blei det votert over de andre medlemmene av den 2. sentralkomiteen som var foreslått gjenvalgt en for en.

Ved valga på disse kameratene blei det i alt avgitt **1 stemme mot og 7 avholdende stemmer.**

Etter dette blei det votert over forslag til nye medlemmer av sentralkomiteen.

Ved valga av disse kameratene blei det stilt motkandidater 6 ganger. Ingen av disse motkandidatene blei valgt.

Ved valga av de nye kameratene blei det i alt avgitt **37 stemmer mot** (medrekna stemmer avgitt for motkandidater og **13 avholdende**

stemmer.

Varamedlemmene blei valgt enstemmig, uten avholdende stemmer.

I den 3.sentralkomiteen er det et flertall av medlemmer som ikke var med i den 2.sentralkomiteen. Det er større andel av arbeidere,

kvinner og kamerater fra distriktene enn i den 2. sentralkomiteen.

Avslutningsvedtaket inneholder en enstemmig oppfordring fra landsmøtet til partiet, RU og NKS om å slutte opp om den nye sentralkomiteen (se dagsordens pkt. X).

X.AVSLUTNING

Ved avslutninga blei følgende hilsen fra Rød Valgallianse referert:

HILSEN FRA RØD VALGALLIANSE.

Rød Valgallianses landsstyre, RVs 24 representanter i kommunestyre og fylkesting, sender med dette sine varmeste hilsener til AKP(m-l)s landsmøte.

Situasjonen foran stortingsvalget i 1981 er preget av at de borgerlige partiene med DNA og regjeringa i spissen har gått sammen om å rette harde slag mot arbeidsfolk i Norge:

- en forsvarspolitik, som i en tid hvor krigsfaren truer, undergraver et sterkt, nasjonalt forsvar

- en økonomisk politikk som ytterligere vil senke folks levevilkår, og med oppfordringer om at folk må vise måtehold ved vårens lønnsoppgjør.

Dette har ført til at folks forbitrelse er stor, og at det spesielt innafor DNAs velger-masse er bevegelse: Folk ser seg om etter et alternativ.

Samtidig sitter RV i forhold til under forrige valgkamp inne med en rekke erfaringer fra parlamentarisk arbeid. Og vi har i denne perioden skaffet oss et visst ry for å forsvare arbeidsfolks interesser. RV har et bra utgangspunkt for å vinne større oppslutning for vår politikk enn tidligere.

På denne bakgrunn mener RVs landsstyre at

vi har alt å vinne på å ta stortingsvalgkampen alvorlig.

Landsstyret slår fast at AKP(m-l) utgjør den avgjørende faktoren i RV. Betingelsen for at RV skal kunne kaste kreftene inn i valgkampen, er at partiet gir dette arbeidet høy prioritet både politisk og organisatorisk, og tar på seg sin del av ansvaret for dette arbeidet og driver det fram sentralt, fylkesvis og lokalt.

RVs landsstyre oppfordrer derfor AKPmls landsmøte om å gjøre vedtak om at partiet vil kaste kreftene inn i stortings-valgkampen i 1981, og nytte de mulighetene som det parlamentariske arbeidet gir for å vinne oppslutning om partiets politikk. Landsmøtet i AKPml må pålegge partiets ledelse å treffe de politiske og organisatoriske tiltak som er nødvendig for at partiet skal fylle sin oppgave i stortingsvalgkampen..

Dersom partiet ikke skal bli isolert, men virkelig ønsker å vinne oppslutning om sin politikk blant stadig flere arbeidsfolk, er en nødvendig forutsetning å delta med en klassekamp-linje i valg og parlamentariske organer.

Deretter blei forslag til avslutningsapell lagt fram. Denne apellen er viktig, fordi den uttrykker alle landsmøtedelegatenes felles vurdering av landsmøtet som helhet. Det går fram av vedtaket at trass de uenighetene og motsigelsene som fantes på landsmøtet var alle delegater godt fornøyd med resultatet.

Vedtaket understreker at landsmøte-

diskusjonen har løst en rekke av de viktigste motsigelsene i partiet og legger et grunnlag for å løse andre. Det oppfordrer til tillit til den nye sentralkomiteen. Advarer mot tendensene til utmelding noen steder i partiet. Det oppfordrer til å utvikle den indre debatten og partiets eksterne arbeid i klassekampen.

(Vedtaket følger).

APPELL TIL MEDLEMMENE I AKP(m-l) RU OG NKS

Enstemmig vedtatt ved avslutninga av AKP(m-l)s 3. landsmøte.

Kamerater!

Landsmøtet har behandla de viktigste spørsmåla som har vært oppe i partiet de siste åra. Dere vil se hva landsmøtet kom fram til i de viktige vedtaka som blei fatta om program, vedtekter, beretninga og ei rekke andre saker.

Vi vil understreke at på landsmøtet var det kamerater som har stått på forskjellige synspunkter i alle de sakene som har vært sentrale i partidiskusjonen. Diskusjonen mellom dem har vært åpen og kameratslig. Den har gjort at mange motsigelser er løst eller er i ferd med å bli løst. Både landsmøtediskusjonen og sjølve drøftingene på landsmøtet har skapt en ganske stor grad av enhet mellom alle deltakerne på landsmøtet som omfatter de sakene som er viktigst i partiet nå. Landsmøtedeltakerne mener at dette legger et godt grunnlag for å løse de problemene som er igjen ved hjelp av kameratslig diskusjon, som kan skje i en atmosfære av gjensidig tillit.

Med dette er partidiskusjonen om de sakene der landsmøtet har fatta vedtak formelt avslutta. Det betyr ikke at det skal bli slutt på diskusjonen om mange av de sakene som har blitt reist.

Det er reist mye riktig kritikk av den gamle sentralkomiteen. Landsmøtet vil understreke at

sentralkomiteen har vist vilje til å gjøre sjølkritikk for feila den har gjort. Det er fortsatt nødvendig å kritisere feil i partiledelsen. Samtidig vil landsmøtet understreke at det er ei viktig oppgave for hele partiet å støtte og hjelpe den nye sentralkomiteen i løsinga av de store oppgavene partiet nå står overfor. Til denne sentralkomiteen er det valgt både mange medlemmer fra den 2.sentralkomiteen og et flertall av nye kamerater. Andelen av arbeidere og kvinner er økt. Det er valgt inn mange nye medlemmer fra distriktene. Denne komiteen omfatter også medlemmer som har vært uenige med den gamle sentralkomiteen og kritisert den. Partiet har grunnlag for å vise tillit til den nyvalgte sentralkomiteen.

Landsmøtet understreker at debatten om viktige politiske og programmatisk spørsmål skal fortsette i neste landsmøteperiode. Det at landsmøtet advarer mot høyretendenser, betyr ikke at den politiske diskusjonen skal stoppes eller deltakerne i den stemples som dårlige partimedlemmer. Tvert i mot er både landsmøtet og den nye sentralkomiteen overbevist om at en videreutvikling av en åpen og fri diskusjon i partiet er helt nødvendig for at partiet skal ha framgang i åra som kommer.

Landsmøtet vil peke på det alvorlige i den tendensen som årsmøtet i Oslopartiet har kritisert: At en del medlemmer har uttalt at de

vil vurdere sitt medlemsskap i partiet på grunnlag av vedtak og valg på partilandsmøtet. Landsmøtet oppfordrer partilaga til å be slike kamerater tenke seg nøye om og studere landsmøtevedtaka grundig før de bestemmer seg. Landsmøtedeltakerne mener at det nå er skapt et godt grunnlag for at alle kamerater skal kunne arbeide videre i partiet. Mange politiske problemer er løst, kritikk er tatt til følge, og kamerater som har vært og er uenige står sammen om å gå løs på de viktige partioppgavene.

AKP(m-l) er det eneste revolusjonære partiet i Norge. AKP(m-l) er det eneste partiet for arbeiderklassen og det arbeidende folket i den daglige klassekampen og kampen for den sosialistiske revolusjonen i Norge. Den nye forsvarspolitiske debatten og den spente internasjonale situasjonen viser enda klarere enn noen gang før hvor viktig det er at vi har klart å skape dette partiet i Norge, og hvor nødvendig det er at vi klarer å styrke det i åra som kommer. Det fins ikke noe alternativ til AKP(m-l).

Landsmøtet vil peke på at i året som kommer, står partiet overfor store oppgaver i den politiske debatten. Klassekampen i Norge skjerper seg på mange områder. Solidaritetsarbeid og kamp mot imperialismen må styrkes. Det er LO-kongress og viktige forbundslandsmøter. Det er stortingsvalg. Samtidig som vi utvikler den indre debatten, er det nå svært viktig at hele partiet i fellesskap tar fatt på disse oppgavene i det eksterne arbeidet. I sammenheng med dette vil vi minne om hvor viktig det

er for hele den revolusjonære bevegelsen at vi har dagsavisa vår. Landsmøtet oppfordrer til styrking av arbeidet med avisa KLASSEKAMPEN.

Ved avslutninga vil landsmøtet sende en hilsen til partiets tusener av medlemmer som gjør et enormt arbeid på mange felter i klassekampen. Det er medlemmene som har skapt og bygd partiet. Det er deres innsats i klassekampen som legger grunnlaget for at AKP(m-l) har store muligheter til å gå fram i åra som kommer. Det er deres erfaringer, forslag og kritikk som må summeres opp for å utvikle den politiske linja til AKP(m-l) videre.

Landsmøtet sender en hilsen til medlemmene i RU og NKS, partiets ungdomsforbund. Disse kameratene gjør bra arbeid for partiet og er en helt nødvendig støtte for partiet. I de siste åra har partiet prioritert hjelp og støtte til ungdomsforbunda for lavt. Det er svært viktig at i åra som kommer må partiet gjøre mer for å styrke ungdomsforbunda og bedre samarbeidet med medlemmer i RU og NKS. Dette arbeidet er av avgjørende betydning, både fordi ungdomsforbunda driver et et uhyre viktig arbeid i massene av ungdommen, og fordi de skal utvikle den neste generasjonen av parti-medlemmer, som skal være framtida for partiet.

Landsmøtet oppfatter alle medlemmer av AKP(m-l), RU og NKS til å arbeide for å styrke enheten i den norske kommunistiske bevegelsen og slutte seg sammen for å vinne ny framgang.

LEVE AKP(m-l)!

Vedtaket var enstemmig og uten avholdende stemmer.

Før møtet blei heva reiste landsmøtedeltakerne seg og sang Internasjonalen.

1.MAI 1981

Sjelden har vel situasjonen foran 1.mai vært til de grader prega av noen få store politiske hovedsaker som den er nå. Vi skal også leite lenge for å finne et gunstigere politisk utgangspunkt for partiets arebid med 1.mai enn det har vært ved inngangen til 1981. Vi har en politikk på disse hovedområdene som har stor sympati i de breie massene av arbeiderklassen og folket. Det er nok å nevne stikkord som Afghanistan, Polen, Alta, kampen mot lønnsnedslag og kampen mot sosial nedrustning, for å se at det faktisk er sånn og at det ikke er en frase å si at partiets politikk på disse områdene har stor sympati og stor saklig tyngde. Det betyr ikke at det ikke finnes problemer, eller at vi automatisk er i stand til å utnytte de gode mulighetene. Jeg vil her legge fram SKAUs syn på partiets taktikk i forbindelse med 1.mai-81, men først vil jeg gjøre et lite tilbakeblikk på fjoråret:

1.TILBAKEBLIKK

-1.mai-80 betydde at tilbakegangen fra året før ikke fortsatte. Totalt støtte vi tog med oppslutning av 22.260(-78), 19.500(-79) og 19.400(-80). Tilbakegangen i de store byene (spesielt Oslo) og frafallet av demonstrasjoner (25 steder) forklarer mesteparten av tilbakegangen fra -78.

-Til tross for denne tilbakegangen totalt sett, var vi både i -79 og -80 »størst» samla sett. I -79 støtta SV demonstrasjoner med tilsammen ca. 12.000 deltakere, DNA støtta demonstrasjoner med 15.000 deltakere.

-I 1980 gikk tilsammen 15.958 i FFF-tog, 1.342 i enhetstog med SV og 2.102 i faglige arrangementer (bla. samorg-tog). Sett under ett har de faglige arrangementene vi har deltatt i økt, mens enhetsopplegg med SV har gått tilbake.

I opplegget for 1.mai. 1980, la Sentralkomiteen vekt på at hovedtaktikken var å gjennomføre FFF-tog, samtidig som det var riktig å jobbe for breiere opplegg med utgangspunkt i FFF. Dette var en riktig linje for taktikken. Det viste seg at forhandlinger om breiere opplegg fikk bra resultater på steder der vi *samtidig* bygget opp et FFF-alternativ som var mer enn en papirtiger, eks. Moss. Vi vant framgang i frontpolitikken på grunnlag av styrke, ikke på grunnlag av »viljetil kompromiss-er». Mens f.eks. Porsgrunn kom i en uhyre ugunstig taktisk posisjon, kunne Moss avvise revisjonistiske NKP-paroler i Samorg-toget fordi de hadde bygget ut FFF-seksjoner på forhånd som sto klar til å lage et eget FFF-tog.

I opplegget i fjor la partiet opp til markeringer på *flere* saker og gikk mot »samling om *en* sak» som annet enn helt spesielle unntak. Også dette viste seg å være helt riktig. I Oslo fikk f.eks. miljøseksjonen . -helse og internasjonal seksjon stor framgang.

Et gjennomgående fenomen i oppsummeringene jeg har hatt tilgang til, er problemet med massemobilisering. Det er mulig å vinne økt oppslutning om breiere tog. Men uansett ligger den største muligheten for framgang i massemobilisering lokalt. Den store framgangen for helse- og sosialseksjonen i Oslo var resultat av dyktig kombinasjon av å trekke mange nye folk med i seksjonsledelsen og å gå breitt ut med aksjoner og diskusjoner.

2.POLITISKE HOVEDSAKER 1.MAI.

-Utviklinga i Afghanistan og Polen må prege 1.mai. Sovjet ut av Afghanistan, støtte til Solidaritet, Sovjet »henda vekk fra Polen» må stå

sentralt. Dette er ett av de absolutte minimumskravene vi må stille til 1.mai toga. Å gi opp dette i »enhetens» navn er uakseptabelt.

-Mot regjeringas økonomiske politikk med lønnsnedslag og sosial nedrustning. Her har vi mye å bygge på i fagbevegelsen fra tariffoppgjøret i fjor og minioppgjøret i år. Pluss at kampen mot stats- og kommunebudsjettene har gjort det veldig klart hva den sosiale nedrustninga er og hvor alvorlige virkninger den vil få for folk flest. Paroler mot regjeringas økonomiske politikk må være et av minimumskravene.

-Mot utbygginga av Alta-Kautokeino, stopp anleggsvirksomheten, støtt samenes rettigheter. I fjor »solgte» noen lokale avdelinger denne parolen. Uten å ta opp en diskusjon om den taktikken i fjor, må det være helt klart at noe slikt er uakseptabelt i år. Her har vi alt å vinne på å kjøre hardt og kompromiss-løst, mens vi vil komme i et tivlsomt lys om vi bøyer oss, for å si det forsiktig.

-Freds-, atom- og forsvarspolitikken har blitt en mer og mer sentral sak siden forrige 1.mai, og vil bli en av de absolutte hovedsakene 1.mai i år. Det er ingen tvil om at det er på dette området revisjonistene har de beste taktiske mulighetene. Det har vært flere store demonstrasjoner på et uakseptabelt politisk grunnlag, derfor bør vi ta dette punktet i taktikken alvorlig. Ikke minst ville det ha en stor positiv betydning om vi makta å bygge opp støtte til vår linje i disse spørsmåla innafor fagbevegelsen. Det er sjølsagt mye vanskeligere for revisjonistene å avfeie fagforeninger og klubber som krever et sterkt norsk forsvar uavhengig av supermaktene som svar på den skjerpa internasjonale situasjonen, enn det er å avfeie oss. Evt. årsmøtevedtak i fagbevegelsen o.l. kan være et utgangspunkt å spinne videre på.

Paroler av typen: »Supermaktene truer verdensfreden - Sovjet og USA må ruste ned» er sjølsagt fullt ut akseptable for oss, sjøl om de ikke uttrykker helheten i vår forsvarspolitik. Derimot er det ikke akseptabelt med demonstrasjoner som legger ensidig vekt på USA eller allmenn-pasifistiske demonstrasjoner.

SK har ennå ikke diskutert helheten i hva slags hovedparoler vi går inn for, men i den foreløpige diskusjonen har vi gått inn for å ha sosialisme-parolen, at vi kanskje bør gå inn for en parole om 6-timers arbeidsdag (LO-kongressen begynner 3.mai, og dette kravet vil stå sentralt der. Dessuten er kravet om 6-timersdagen et kvinnekrav og et krav i samband med data-rasjonaliseringa.) Ellers må vi sjølsagt ha hovedparoler som nevnt i punktene over.

FAGLIG 1.MAI FRONT

Vi ønsker å bygge breiere fronter og mobilisere folk utover det FFF kan make. Samtidig har FFF kvaliteter som vi ikke gir slipp på. Det gjelder at FFF i mange år har vært det største initiativet 1.mai på landsbasis, organiseringa av FFF, allsidigheten til FFF og i gode øyeblikk de demokratiske elementene FFF gir rom for. Ut fra situasjonen, og spesielt fordi det er valgår, vil FFF trolig bli vår taktiske hovedlinje også i år.

Når vi skal utnytte de mulighetene som finnes til å komme lenger i å utvikle frontpolitikken 1.mai, må vi bygge på FFFs styrke. Det er tøv å tro at »lure» utspill kan erstatte oppbygging av egen ryggrad som er vårt sterkeste forhandlingskort. Dette betyr at enten resultatet blir FFF-tog eller et breiere opplegg, bør vi gå igang med å organisere seksjoner rundt ei FFF-ramme som »inngår» i en eventuell breiere front. Spesielt er det viktig å gå inn for å ta opp tilslutning til TTT i fagforeninger og klubber sånn at samorg eller eventuelt andre arrangementer ikke blir stående aleine med et faglig preg. Dersom vi ikke gjør dette, blir resultatet lett at vi står igjen med en håpløs taktisk situasjon 30.april.

SAMORG.

Erfaringene fra de samorg-toga der vi deltok i fjor er ei hovedsak gode. Det var et lite mindretall der det etter min mening blei gjort feil av høyre-karakter, slik som f.eks. Porsgrunn, der vi demonstrerte sammen med Oddvar

Nordli. Men det store flertallet av stedene der vi deltok i samorg., fikk vi til en enhet på et klassekamp-grunnlag og et klart anti-sosial-imperialistisk grunnlag. Dette bør vi også kjempe for i år, og det kan bli aktuelt flere steder enn det var mulig i fjor.

Det at det er valgkamp i år skaper imidlertid noen spesielle problemer. DNA, SV og »NKP» vil sjølsagt satse hardt på å få valgtalere på samorg. arrangementer. Dette er uakseptabelt for oss. Vi kan f.eks. risikere å komme i den situasjonen at samorg vedtar ypperlige paroler - og så blir Oddvar Berrefjord hovedtaler. Dette kan overhode ikke godtas. Men hvor går grensa for det akseptable? Det blir sjølsagt et vurderings-spørsmål, men jeg mener grunnregelen må være at vi ikke kan godta noen valgtalere for de andre partiene.

Nettopp det at det er valgkamp i år, vil kanskje redusere muligheten til breiere front-arrangementer, nettopp på grunn av partienes markerings-behov. Samtidig begynner klimaet å bli gunstig for å få foreninger og kanskje samorger til å bryte med DNAs valgkamp-opplegg og dermed vende ryggen til DNA.

TALERSPØRSMÅLET

Det er en tendens til at våre kamerater undervurderer taler-spørsmålet. Det gjør ikke de andre partiene. Husk det er talene som blir referert i massemedia, mens parolene blir sett av ganske få. Om det går et tog med bra paroler i Namsos så hjelper det lite dersom det folk i resten av landet får høre at der talte M.G.Knutsen om »de reaksjonære krefter i vårt land som vil piske opp en hets mot vårt store

sosialistiske forbilde i øst for den uegennyttige hjelpen det gir til sine naboland». Nå ville jo sjølsagt vi ha brutt ut på en sånn taler, men eksempelet tjener til å vise hvor stor gjennomslags-kraft taleren kan ha. Derfor må vi være mer kative i å føre kamp om å få skikkelige talere, og framfor alt må vi sjølsagt ikke pålegge oss noen sjøl-diskriminering der vi i utgangspunktet tar det for gitt at en AKP-politiker er uspiselig i front-sammenheng. Vi har mange negative erfaringer her.

I 1973 arrangerte vi felles-tog med SV i Oslo, med to ledende SVere som talere og en ukjent partikamerat som »ungdomsappellant». Det hjalp lite at vi mobiliserte 2/3 av de 11000 som deltok eller at det var mange bra paroler. I massemedia blei det SVs tog og en knallstart for SVs store valgseier. Vi kan sjølsagt ikke godta noen sosial-imperialistisk taler, men vi bør også ha høy beredskap ut over dette. Dessuten må vi kjempe for våre egne talere. Alt dette pluss det politiske grunnlaget gjør at det er for tidlig å spå om hvorvidt det blir mange eller få breiere front-arrangementer i år. Derfor må vi ikke nøle med å komme igang med FFF-arbeidet, slik at det legges et grunnlag uansett hva slags taktiske muligheter som åpner seg etterhvert.

LOKALT SPILLEROM

Situasjonen er svært forskjellig fra sted til sted. Det som er beskrevet ovenfor er ei hovedlinje. Den må konkretiseres og tilpasses. Erfaringene fra ulike steder viser at det må være et rikt spillerom for å utnytte de lokale mulighetene.

STORTINGSVALGET -81

Situasjonen er gunstig for RV-framgang! Når jeg sier dette åtte måneder før valgdagen er dette

langt mer enn en floskel. Det sosial-demokratiske regjerings-partiet synker stadig

lengre ned i kvikksanda. Den økonomiske politikken med rasering av arbeidsplasser og sosiale ytelser bidrar til dette. Forsvars- og sikkerhetspolitikken ditto. Regjeringas herremannsdiktat over samene trekker i samme retning. DNA er fortsatt mektig, men har *store* problemer. Høyre profiterer på en del av DNAs vansker. Samtidig befinner ganske mange i og rundt DNA seg i en oppbrudds-tid, hvor nyorientering finner sted. SV-ledelsen håper på »sju feite år etter sju magre» (som de sjøl sier) på grunn av freds- og nedrustningssaken sin. Den spontane støtten til denne revisjonistiske pasifismen skal vi ikke undervurdere. Samtidig har vi mye og riktig politikk å bidra med sjøl i forsvars- og fredspolitikken hvis vi bare kjemper for å nå ut med den.

Kort sagt, »frontlinjene» er ikke låst fast, tvert om finnes det viktige bevegelser. Her må RV og partiet se sin mulighet.

EN GOD VALGKAMP KREVER GODT PROGRAMARBEID.

Uten et skikkelig politisk program blir valgkampen dårlig. Vi får verken god propaganda eller god agitasjon om vi sjusker med program-arbeidet.

Når dette Tjen Folket når dere, er det forlenest trykt et diskusjonsforslag til sentral RV-plattform i Klassekampen. (slutten av januar). Dette er et relativt kortfatta *punkt-program* som forsøker både å konsentrere oppmerksomheten om noen sentrale spørsmål og har et mangfold av saker. Det legger vekt på tre hovedområder: Kampen mot regjeringas økonomiske politikk, for en reell forsvars- og freds- politikk, og det legger vekt på behovet for en sosialistisk revolusjon og samfunn.

Jeg vil understreke hvor viktig det er at det blir en omfattende diskusjon om programmet, slik at det som vedtas på RVs landsmøte 4. - 5. april er best mulig. Når punktprogrammet legges fram i Klassekampen, er dette en viktig måte å styrke *masselinja* i valgarbeidet (rettere sagt: i det forberedende arbeidet før den egentlige valgkampen starter). Poenget er sjølsagt ikke at

vi skal sitte på kammerset i evigheter og file på krav og formuleringer. Poenget er å diskutere dette sammen med uavhengige sosialister, sende inn en mengde reaksjoner og konkrete forslag, og på den måten få et punktprogram som treffer »spiker'n» langt bedre enn tidligere program. Derfor diskuter forslaget med uavhengige, send inn forslag raskt - helst innen 1.mars.

Det sentrale punktprogrammet erstatter sjøl-sagt ikke *fylkesprogrammet*. Igjen gjelder samme regel: Sitt ikke på kammerset og lag programmet. Lag et forslag, send det ut til mange, sett masselinja i høgsetet.

UTEN SKIKKELIG SKOLERING FÅR VI EN TAM OG BLODFATTIG VALGKAMP

Uten skikkelig *skolering* blir det helt sikkert en blodfattig og tam valgkamp. Kjenn deg sjøl og kjenn fienden, er det sagt - så går det deg vel. På de viktigste områdene vil det derfor bli laga *hefter*, feks.: Om regjeringas økonomiske politikk, om forsvars og fredspolitik, om sosialismen i Norge. Det blir også laga ei *hvitbok* som forteller 1) gode og nyttige eksempler på hva RV har gjort, 2) hva andre politiske partier har gjort og ikke gjort - særlig på Stortinget. En reell grenseoppgang mot SV er helt avhengig av en slik konkret agitasjon og avsløring.

Skoleringskurs for listefolk og andre som skal lede valgkampen må finne sted i februar/mars, og for så mange som mulig av RV-aktivister mai/juni.

Derfor: Ta alvorlig på de konkrete studiene for å sette deg inn i RVs politikk, delta på kurs så langt det er mulig. Et dårlig grep om politikken fører til en tam, allmenn, sjablongmessig og med andre ord null agitatorisk valgkamp. Og det fører til at bare noen kjemper, agiterer, propaganderer, mens de fleste gjennomfører valgkampen som et kjedelig pliktlop.

GODE KANDIDATER PÅ LISTA

Uten ei god listetopp blir det heller ikke noe bra resultat. Her er det flere hensyn som må tas, ikke bare ett: førstekandidaten må være politisk sterk nok til å stå i spissen i valgkampen, helst nyte en viss tillit i massene. Kampen for mange kvinner på listene og flere kvinnelige førstekandidater er viktig. Kampen for arbeidere høyt opp på lista og mange av dem på lista er viktig. Og kampen for mange uavhengige er viktig. Her nytter det ikke å satse bare på ett hensyn.

VALGKAMPEN KREVER ET AVKLARA FORHOLD MELLOM RV OG PARTIET

Uten et avklara forhold mellom RV og AKP(m-l) vil i det minste valgkampen bli svekka av misnøye, forvirring og uklarhet. Det er en god del berettigta misnøye med at det har tatt lang tid å avklare hva slags forhold det skal være mellom RV og partiet. RVs landsmøte i april skal vedta endelige retningslinjer for RVs organisasjon. I god tid før dette vil partiledelsen legge fram et endelig knokret forslag.

LEGG STOR VEKT PÅ ARBEIDSPLASSENE I VALGKAMPEN!

Det finnes stor enighet om at vi skal legge spesiell vekt på å nå fram til arbeiderklassen, kvinner og ungdom i valgkampen. Her vil jeg nytte høvet til å understreke ett forhold: Vi har før landsmøtet i partiet oppsummert at det har vært et ugunstig skille mellom «faglig arbeid» og «annet partiarbeid». Vi har sagt mye fornuftig om å integrere partiarbeidet. Jeg mener at valgkampen må være ei overordna oppgave også for arbeidsplass-laga fra 1.mai. For at de ulike typer lag skal jobbe i takt, kreves det sjølsagt mye. Men valgkamper er en uhyre viktig

anledning til å utvikle et allsidig politisk arbeid på arbeidsplassene. Jeg mener det bør legges stor vekt på den helt konkrete og systematiske valgkampen på arbeidsplassene, både i form av et stort antall konfrontasjonsmøter i spisepausen (ikke bare fem i Oslo, men f.eks. 50), og ved systematisk verving av stemmer. Vi er i stand til å utvikle en allsidig politikk for arbeiderklassens interesser. Men det må ikke minst bety høy prioritering av dette på arbeidsplassene, og systematisk planmessig arbeid. Om en ønsker 40 konfrontasjons-møter på arbeidsplassene i Sør-Trøndelag i august- september, betyr det at arbeidet for å sikre dette må starte nå.

MANDATSJANSE? VÆR REALISTISKE OG KJEMP!

Har vi noen som helst mulighet for å få inn en representant på Stortinget i 1981? Jeg mener det er dumt å ikke se i øya at et mandat er ganske langt ute i det blå. Med en helt annen situasjon i Oslo-partiet i 1980 ville situasjonen vært mye bedre. Men vi må ta utgangspunkt i faktiske forhold. Vårt mål er å styrke innflytelsen i arbeiderklassen og massene for en revolusjonær klassekamp-politikk. Og vi kjemper for mandat. Det vi må, er å klargjøre for oss sjøl og for massene hva som må til for å oppnå mandat for eksempel i Oslo eller i Troms. Vi skal etter min mening kjempe for mandat, ikke sitte skeptiske overalt av realisme og bare «gjøre jobben». Poenget må være at vi sjøl og overfor massene gjør oppmerksom på den faktiske situasjonen, og utfordrer oss sjøl og massene til å kjempe. Samtidig må vi holde fast på at en betydelig framgang i 1981 uten mandat er en svært viktig forutsetning for ytterligere framgang i kommune- og fylkestingsvalgene i 1983, og det er igjen springbretten for å oppnå mandat (er) ved Stortingsvalget i 1985 (om det fortsatt er fred).

Derfor: Fram for en nøktern holdning, men ikke passiv skeptisisme. Fram for en nøktern holdning som samtidig evner å legge fram vanskene og mulighetene for massene og mobili-

sere dem til kamp.

Ved forrige valg i 1979 tør jeg hevde at bare en liten prosent av partiets medlemmer jobba aktivt og drivende med valget. Trass i det, betydde kommune- og fylkestingsvalget et viktig politisk gjennombrudd for vårt parlamentariske

arbeid. Dette bør mane enhver til å tenke over hva vi faktisk kan oppnå dersom *hele* partiet jobber aktivt og drivende i valgkampen fra 1.mai til valgdagen i september.

Kameratslig hilsen
valgansvarlig.

BRUK KK I VALGARBEIDET

Stortingsvalget 1981 vil kreve mye av partiets medlemmer over hele landet. Det trengs mye diskusjon om program, lister, taktikk mm. For å drive fram dette arbeidet fra nå av, vil dagsavisen vår spille en helt avgjørende rolle. Klassekampen vil derfor gi spesiell plass for systematisk dekning av RV og valgkampen fra nå av. Diskusjoner av politikk og taktikk, informasjon om initiativ, organisatoriske opplysninger, osv, vil bli trykt i Klassekampen fortløpende. Svært mye av diskusjonen om RV og valgkampen og de faktiske opplysningene som trengs kan med

stor fordel trykkes i Klassekampen, i stedet for i Tjen Folket. Sjølsagt vil det være behov for debatt i Tjen Folket. Men mest mulig vil vi trykke i Klassekampen. Dagsavisen kan på en helt annen måte virke som ei drivkraft i valgkampen enn Tjen Folket, sjølsagt. Og vi tror at vi vil være tjent med stor åpenhet i diskusjonen.

Derfor, følg med i Klassekampen, bruk Klassekampen i valgarbeidet fra nå av.

Kameratslig hilsen
valgansvarlig.

Innhold

Leder	2.	Forslag til vedtak om arbeidsprogrammet	27.
Landsmøtets dagsorden	4.	VIII.Vedtektene	28.
I.Konstituering	4.	VIII.Inkomne forslag	29.
II.Beretning/SKs melding	5.	Vedtak om »Framlegg til fråsegn om homofili» fra 1974	30.
Vedtak om SKs beretning	15.	(Internt vedtak til vedtaket over)	31.
Uttalelse om situasjonen i partiet	16.	IX.Valg	31.
SKs melding	19.	X.Avslutning	32.
Fraksjonismesaka	19.	Apell til medlemmene i AKP(m-l), RU og NKS	33.
Vedtak om tidligere SK-medlem Leif	20.		
Vedtak om Klassekampen	20.		
III.Regnskap/Revisjon	21.		
Uttalelse om økonomiarbeidet	21.		
Prinsipp-programmet	22.	1.Mai 1981	35.
V.Sameprogrammet	27.	Stortingsvalget -81	37.
VI.Arbeidsprogrammet	27.	Bruk KK i valgarbeidet	40.